

**МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ**

---

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОБОРОНИ УКРАЇНИ  
ІМЕНІ ІВАНА ЧЕРНЯХОВСЬКОГО**



**ПРОГРАМА  
ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ КАНДИДАТІВ НА НАВЧАННЯ НА  
ОПЕРАТИВНО-СТРАТЕГІЧНОМУ ТА ОПЕРАТИВНО-ТАКТИЧНОМУ  
РІВНЯХ ПІДГОТОВКИ У НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ  
ОБОРОНИ УКРАЇНИ ІМЕНІ ІВАНА ЧЕРНЯХОВСЬКОГО В 2020 РОЦІ**

**1. Програма фахового випробування для кандидатів на навчання за спеціальністю 256 “Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)” за спеціалізацією “256.07 Стратегічне керівництво у секторі безпеки і оборони” на оперативно-стратегічному рівні підготовки**

Питання вступного випробування з оцінювання професійного рівня охоплюють основні положення чинного законодавства з питань національної безпеки та оборони держави, управління сектором безпеки і оборони України.

Кандидати на навчання складають фахове вступне випробування, яке включає питання з основних положень нормативно-правових документів щодо:

- національної безпеки та оборони держави;
- міжнародних відносин та зовнішньої політики України;
- управління сектором безпеки і оборони України в мирний час та в умовах особливого періоду;
- військових аспектів законодавства та міжнародного права, правового регулювання діяльності Збройних Сил України;
- всестороннього забезпечення обороноздатності держави і діяльності Збройних Сил України.

**На співбесіді кандидат повинен показати:**

необхідний рівень знань положень нормативно-правових документів з питань національної безпеки та оборони держави;

знання основ:

- міжнародних відносин та зовнішньої політики України;
- управління сектором безпеки і оборони держави в мирний час та в умовах особливого періоду;
- військових аспектів законодавства та міжнародного права, правового регулювання діяльності Збройних Сил України;
- оперативного мистецтва;
- управління військами;
- повсякденна діяльність Збройних Сил України;
- застосування військ (сил) в операціях;
- всестороннього забезпечення обороноздатності держави і діяльності Збройних Сил України;

уміння аргументовано, логічно й послідовно викладати теоретичний матеріал під час співбесіди та керуватися законами, нормативно-правовими актами щодо правового забезпечення функціонування сектору безпеки і оборони України.

**Кандидат повинен знати:**Основні положення чинного законодавства з питань національної безпеки та оборони держави.

Визначення та зміст стратегії національної безпеки України. Вимоги законодавства щодо забезпечення національної безпеки та оборони України. Безпекове середовище довкола України. Сектор безпеки і оборони: основні структурні елементи та їх завдання. Основні положення Воєнної доктрини України. Пріоритети національних інтересів України. Основні положення Концепції розвитку сектору безпеки і оборони України. Основні положення Стратегічного оборонного бюлетеня. Функції і завдання Збройних Сил України. Функції і завдання Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України.

Основні положення чинного законодавства з питань економічного і фінансового забезпечення обороноздатності держави і діяльності Збройних Сил України.

Сутність та структура воєнної економіки. Структура і завдання оборонно-промислового комплексу України. Чим забезпечується ефективність функціонування економіки Збройних Сил України. Система видатків оборонного бюджету. Основні положення воєнно-економічної політики провідних країн світу. Основні положення воєнно-економічної інтеграції України у світове співтовариство. Підходи до визначення економічних потреб держави та її збройних сил у сучасних воєнних конфліктах. Основи господарської діяльності в Збройних Силах України. Порядок організації і здійснення договірної та претензійно-позовної роботи. Організація контролю фінансово-господарської діяльності в Збройних Силах України.

Основні положення чинного законодавства з питань військових аспектів законодавства та міжнародного права, правового регулювання діяльності Збройних Сил України.

Визначення та зміст військового законодавства. Основні положення Законів України: “Про оборону України”, “Про Збройні Сили України”, “Про Раду національної безпеки і оборони України”, “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей”, “Про пенсійне забезпечення військовослужбовців, ветеранів військової служби та членів їх сімей”. Загальні положення та класифікація прав людини і громадянина. Загальні положення Міжнародного гуманітарного права. Основні положення Концепції Соціальної політики у ЗС України. Проблеми організації правової роботи в ЗС України. Основи застосування норм екологічного законодавства у повсякденній діяльності ЗС України.

Основні положення чинного законодавства з питань міжнародних відносин та зовнішньої політики України.

Правові акти (закони) України, що визначають зовнішню політику України. Основні суб'єкти зовнішньої політики України. Роль та місце Організації Об'єднаних Націй у системі сучасних міжнародних відносин. Нормативно-правову базу міжнародного військового співробітництва України. Нормативно-правову базу співробітництва України з НАТО. Пріоритетні напрямки співробітництва України з НАТО. Основні критерії членства в Європейському Союзі. Еволюцію взаємовідносин між Україною та Європейським Союзом.

Основні положення чинного законодавства з питань управління сектором безпеки і оборони України в мирний час та в умовах особливого періоду.

Зміст термінів і понять: “сектор безпеки і оборони держави”, “мобілізаційна підготовка держави”, “особливий період”, “мобілізаційна підготовка Збройних Сил України”, “мобілізація держави”, “воєнний стан”, “система управління мобілізаційною підготовкою держави”, “мобілізаційний план держави”.

## **2. Програми фахових випробувань для кандидатів на навчання на оперативно-тактичному рівні підготовки**

### **Загальні положення фахового випробування**

Питання фахового випробування охоплюють основні положення організації, підготовки, забезпечення та ведення сучасного бою підрозділами видів, родів військ та спеціальних військ Збройних Сил України.

### **Кандидат повинен показати:**

необхідний рівень теоретичних знань щодо основ організації, підготовки, забезпечення та ведення сучасного бою з урахуванням досвіду АТО, ООС, а також локальних війн, збройних конфліктів та міжнародних операцій з підтримання миру та безпеки останніх років, поглядів противника на ведення бою, а також найближчих перспектив розвитку озброєння і військової техніки та їх можливого впливу на зміни характеру і способи ведення бою;

уміння аргументовано, чітко, коротко, логічно та послідовно викладати теоретичний матеріал письмово в короткий термін часу;

знання основ бойової і мобілізаційної готовності;

уміння організовувати та проводити в підпорядкованих підрозділах бойову підготовку;

знання статутів Збройних Сил України в обов'язі на один ступінь вище посади, що займається на момент складання випробування;

уміння проводити тактичні розрахунки щодо бойових можливостей підрозділів, обґрунтування їх тактичних нормативів в основних видах бою та під час пересування;

знання тактико-технічних характеристик основних типів озброєння та військової техніки Збройних Сил України, а також збройних сил провідних країн світу.

**Кандидат повинен знати:**

Воєнна доктрина України.

Воєнну доктрину України, її призначення і складові частини. Воєнно-політичні та воєнно-технічні аспекти Воєнної доктрини України.

Основні функції і завдання Збройних Сил України.

Призначення Збройних Сил України. Основні функції Збройних Сил України. Основні завдання Збройних Сил України. Основний зміст Державної комплексної програми розвитку Збройних Сил України на період до 2019 року.

Основи загальновійськового бою.

Сучасний загальновійськовий бій, його характер, види, способи, принципи та засоби ведення. Сухопутні війська Збройних Сил України, їх призначення, завдання та склад. Похідний, передбойовий, бойовий порядок військових частин та підрозділів. Організаційно-штатна структура окремої механізованої (мотопіхотної, танкової) бригади. Управління підрозділами у бою. Бойові можливості мб (мпб, тб) в основних видах бою. Порядок роботи командира підрозділу під час організації загальновійськового бою.

Основи застосування родів авіації (родів військ) Повітряних Сил.

Призначення, склад, організаційна структура та основні завдання

Повітряних Сил Збройних Сил України у мирний час і в особливий період. Загальна характеристика родів авіації та родів військ Повітряних Сил Збройних Сил України, їх призначення, завдання, організація та озброєння. Загальні положення підготовки та ведення бойових дій підрозділів родів авіації та родів військ Повітряних Сил Збройних Сил України.

Загальна характеристика засобів повітряно-космічного нападу, їх бойові можливості та способи бойового застосування за досвідом локальних війн і збройних конфліктів.

Бойове забезпечення.

Види бойового забезпечення та їх стисла характеристика. Послідовність та зміст роботи командира підрозділу щодо організації бойового забезпечення в основних видах бою. Завдання, організація, сили і засоби, що залучаються для ведення розвідки, інженерного забезпечення, РХБ захисту, РЕБ у підрозділі. Організація тактичного маскуванню у підрозділі.

### Технічне забезпечення.

Сутність та завдання технічного забезпечення. Види технічного забезпечення. Основні заходи технічного забезпечення, які здійснюються під час підготовки та в ході бою (маршу). Порядок укомплектування військ озброєнням та військовою технікою (ОВТ). Організація експлуатації, відновлення ОВТ, забезпечення боєприпасами та військово-технічним майном, захисту, охорони та оборони підрозділів технічного забезпечення, управління технічним забезпеченням. Призначення, організаційно-штатна структура та можливості підрозділів технічного забезпечення. Технічне забезпечення підрозділу у бою (на марші) та особливих умовах.

### Тилове забезпечення.

Сутність та завдання тилового забезпечення. Види тилового забезпечення. Основні заходи тилового забезпечення, які здійснюються під час підготовки та в ході бою (маршу). Матеріальне і медичне забезпечення підрозділів у ході бою (маршу). Організація підвезення матеріальних засобів, заправка машин паливом, поповнення запасів боєприпасів, забезпечення особового складу гарячою їжею, ремонт та евакуація пошкодженої техніки тилу. Розрахунок потреби підрозділів у матеріальних засобах. Розрахунково-постачальні одиниці, їх призначення і характеристика. Розмір бойового комплекту, заправки основних типів озброєння, бойових та транспортних машин, добовидачі продовольства. Військові запаси матеріальних засобів, їх призначення, розміри, ешелонування, розподілення і джерела поповнення.

### Військова топографія.

Системи координат, які застосовуються у ЗС України. Номенклатура топографічних карт. Тактична класифікація місцевості. Рельєф місцевості і його відображення на топографічних картах. Виміри по карті. Визначення магнітних азимутів і дирекційних кутів.

Визначення координат об'єктів по топографічних картах. Сутність і способи орієнтування на місцевості. Використання навігаційної апаратури в бойовій роботі командира. Робоча карта командира та загальні правила її ведення.

### Бойова та мобілізаційна готовність.

Визначення бойової готовності. Ступені бойової готовності військ. Сигнали на приведення військ у вищі ступені бойової готовності. Оцінка здатності військ до виконання бойових завдань. Організація відмобілізування приведення у бойову готовність (ВПБГ) підрозділу. Основні документи бойової та мобілізаційної готовності командира підрозділу. Періодичність проведення тактико-стройових занять (ТСЗ) з бойової готовності з підрозділами, занять з адміністрацією пунктів прийому мобілізаційних ресурсів, командирських занять з командирами підрозділів. Підготовка до бойового застосування (застосування за призначенням) озброєння та бойової техніки. Мета і основні

завдання бойового злагодження підрозділів. Визначення мобілізаційної підготовки. Призначення, основні завдання та склад пунктів прийому особового складу і техніки національної економіки України. Порядок розподілу командирами підрозділів особового складу запасу, який прибув на доукомплектування. Пункти управління командира підрозділу приведенням підрозділу у бойову готовність. Незнижуваний запас ресурсу основного озброєння підрозділів.

#### Бойова підготовка.

Зміст системи бойової підготовки. Послідовність проведення індивідуальної підготовки солдатів. Зміст підготовки підрозділів. Мета командирських зборів. Порядок планування бойової підготовки. Зміст плану основних заходів бойової підготовки на період навчання підрозділу. Права командира підрозділу щодо внесення змін у планування бойової підготовки. Форми і методи тактичної підготовки підрозділів. Періодичність проведення тактичних навчань з підрозділами. Тривалість тактичних навчань з підрозділами. Облік результатів бойової підготовки у підрозділах.

#### Основи виховання військовослужбовців.

Конституційні засади виховання особистості військовослужбовців. Сутність процесу виховання військовослужбовців та основні напрями його удосконалення. Принципи і методи виховання військовослужбовців, їх сутність та зміст. Система військового виховання в історії українського суспільства. Основні завдання морально-психологічного забезпечення бойової та мобілізаційної готовності військ, бойового чергування, бойової підготовки. Морально-психологічне забезпечення військової дисципліни та профілактики правопорушень. Воєнно-соціальна та правова робота у військах як складова частина виховної роботи.

#### Правове забезпечення діяльності військ (сил).

Мета, завдання і заходи щодо правового забезпечення діяльності військ (сил). Конституційно-правове регулювання забезпечення національної безпеки і оборони України. Повноваження органів державної влади у сфері оборони.

Види та порядок проходження військової служби. Правовий статус військовослужбовців. Забезпечення правового і соціального захисту військовослужбовців. Юридичні гарантії статусу військовослужбовців.

Зміст та основні завдання правової роботи у Збройних Силах України. Правове забезпечення адміністративної та господарської діяльності військових частин (з'єднань). Організація та проведення договірної та претензійної роботи.

Представництво інтересів військових частин та військовослужбовців. Організація правової роботи щодо попередження правопорушень при здійсненні адміністративної і господарської діяльності у військових частинах.

Правове забезпечення підготовки та ведення бойових дій. Організація правової роботи по вивченню та забезпеченню дотримання норм міжнародного

гуманітарного права (МГП). Загальні обов'язки командирів і штабів щодо дотримання норм МГП. Відповідальність держав за порушення МГП. Відповідальність фізичних осіб за порушення МГП. Особливості дій військових частин і підрозділів під час їх участі у проведенні міжнародних операцій з підтримання миру та безпеки. Поводження із жертвами збройних конфліктів, медичним і духовним персоналом противника. Організація навчання та виховання особового складу ЗС України з дотримання норм МГП.

*Використання ПЕОМ в органах управління та порядок роботи на них.*

Основні принципи побудови персональних комп'ютерів (ПК). Загальний порядок роботи на ПК.

Текстовий редактор, призначення та загальна характеристика, напрями використання текстового редактора посадовими особами органів управління. Табличний процесор (електронні таблиці), загальна характеристика, використання для виконання оперативно-тактичних розрахунків, порядок створення розрахункової таблиці, правила запису розрахункових формул.

*Військові статuti Збройних Сил України.*

Кандидати повинні знати загальновійськові статuti Збройних Сил України в обсязі на один ступінь вище посади, яку обіймають.

*Охорона державної таємниці.*

Законодавчі акти регулювання відносини у сфері охорони державної таємниці. Обов'язки громадянина щодо збереження державної таємниці. Визначення терміну грифів секретності. Форми допуску громадян до державної таємниці та терміни дії. Обмеження прав громадян у зв'язку з допуском та доступом до державної таємниці. Порядок від'їзду до іноземних країн посадових осіб, яким надано допуск до державної таємниці.

**2.1. Програма фахових випробувань для кандидатів на навчання за спеціальністю “253 Військове управління (за видами збройних сил)”**

**2.1.1. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Бойове застосування та управління діями військових частин механізованих і танкових військ”**

Призначення, організаційно-штатна структура, основне озброєння і військова техніка мб (мпб, тб).

Зміст бойового наказу, бойового розпорядження, попереднього бойового розпорядження командира батальйону (роты). Порядок проведення командиром батальйону (роты) рекогносцировки, організації взаємодії на місцевості під час організації оборонного (наступального) бою.

Організація оборонного бою. Схема району оборони батальйону, ротного опорного пункту. Особливості підготовки виходу із бою. Умови та способи



знищення противника, що вклинився в оборону. Підготовка оборони в особливих умовах.

Організація наступального бою. Ведення наступального бою. Підготовка наступального бою в особливих умовах. Особливості ведення наступального бою з ходу та з положення безпосереднього зіткнення з противником.

Дії мб (мпб, тб) під час оборонного бою на широкому фронті, виходу із бою та відходу, виходу із оточення, форсування водних перешкод. Ведення батальйоном зустрічного бою.

Вогневе ураження противника в оборонному та наступальному бою. Бойові можливості мб (мпб, тб) в оборонному та наступальному бою і методика їх визначення. Порядок виходу з оточення. Завдання батальйону (роти) при діях в тактичному повітряному десанті. Блокування та прочісування районів, що зайняті незаконними збройними формуваннями. Охорона та оборона важливих об'єктів, супроводження колон.

Райони та рубежі, що призначаються батальйону на марші. Підготовка маршу батальйону (роти). Порядок здійснення маршу батальйоном (дії підрозділів під час руху, на привалах, в районах денного (нічного) відпочинку, при зустрічі із противником). Порядок розташування батальйону базовому таборі, здійснення пошуку незаконних збройних формувань, порядок дій штурмових загонів (груп).

Умови та порядок розташування підрозділів батальйону (роти) на місці. Зміна району розташування. Вимоги до розташування батальйону (роти) в особливих умовах.

Види бойового забезпечення. Завдання, організація, сили і засоби, що залучаються для ведення розвідки, охорони, інженерного забезпечення, РХБ захисту, РЕБ в батальйоні. Організація тактичного маскування в батальйоні. Завдання, органи технічного і тилового забезпечення батальйону. Норми запасів матеріально-технічних засобів в батальйоні, їх ешелонування.

Призначення, ТТХ та загальна будова зразків ОВТ, які перебувають на озброєнні механізованих, мотопіхотних, гірсько-піхотних і танкових підрозділів. Призначення, ТТХ та загальна будова основного озброєння, двигунів і систем, які забезпечують роботу двигунів, силових передач, електроустаткування, спеціальних систем зразків ОВТ, які перебувають на озброєнні механізованих, мотопіхотних і танкових підрозділів. Періодичність та види технічного обслуговування і ремонту зразків БТОТ. Паливно-мастильні матеріали, які використовуються при експлуатації основних зразків БТОТ.

### **2.1.2. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Бойове застосування та управління діями військових частин військ протиповітряної оборони Сухопутних військ”**

Класифікація засобів повітряного нападу. Основні показники бойових можливостей засобів повітряного нападу та льотно-технічні характеристики літаків, вертольотів, крилатих ракет та безпілотних літакових апаратів.

Склад бойових засобів зенітно-ракетних, зенітно-артилерійських комплексів ППО СВ України, та їх тактико-технічні характеристики.

Сутність, мета протиповітряної оборони Сухопутних військ (ППО СВ). Протиповітряний бій і способи його ведення. Принципи бойового застосування підрозділів ППО СВ та їх характеристика. Призначення, склад, бойові можливості підрозділів ППО СВ і чим вони характеризуються.

Похідний, передбойовий, бойові порядки підрозділів ППО СВ, їх основні характеристики та вимоги яким вони повинні відповідати.

Вимоги до стартових (вогневих) позицій підрозділів ППО СВ. Підготовка підрозділів ППО СВ до бойових дій. Порядок роботи командира підрозділу ППО щодо організації бойових дій. Зміст усвідомлення бойового завдання, оцінки обстановки, рішення командира підрозділу ППО СВ та їх зміст.

Зміст роботи командира щодо управління підрозділами ППО СВ у ході бойових дій. Сутність та зміст управління вогнем підрозділів ППО СВ. Порядок роботи командира зенітного підрозділу щодо прийняття рішення на ведення вогню. Постановка вогневого завдання, контроль за його виконанням, оцінка результатів стрільби, та їх зміст. Зміст перевірки зенітного підрозділу на допуск до стрільби та її оцінка.

Бойові дії підрозділів ППО СВ в основних видах бою, при пересуванні та розташуванні на місці.

Види бойового забезпечення, технічне та тилове забезпечення підрозділів ППО СВ та їх характеристика.

### **2.1.3. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Бойове застосування та управління діями військових частин авіації Сухопутних військ”**

Призначення, склад, організаційна структура і завдання підрозділів і військових частин авіації Сухопутних військ (Ав СВ). Форми, способи бойових дій та бойові порядки підрозділів та військових частин Ав СВ. Бойові можливості вертолітних підрозділів. Базування та перебазування військових частин Ав СВ. Основи бойової готовності підрозділів та частин Ав СВ. Основи забезпечення бойових дій Ав СВ. Пункти управління підрозділами та військовими частинами Ав СВ. Планування бойових дій. Методика вироблення рішення командира вертольотної ескадрильї на бойові дії. Бойові документи, що розробляються в підрозділах Ав СВ під час планування бойових дій. Постановка бойових завдань. Організація взаємодії, всебічного забезпечення та управління.

Порядок подолання ППО противника. Тактика авіаційних підрозділів при знищенні наземних та морських об'єктів противника. Виконання бойового польоту, основні способи бойових дій. Тактика екіпажів, підрозділів Ав СВ під час виконання спеціальних бойових завдань. Основні льотно-тактичні характеристики вертольоту. Особливості аеродинамічного компонування вертольота. Експлуатаційний діапазон швидкостей польоту вертольоту.

Швидкопідйомність вертольоту. Практична та динамічна стеля вертольота. Характеристики зниження вертольоту (вертикальна швидкість). Зліт вертольота і його основні характеристики (час відриву). Залежність характеристик зльоту від варіанта підвісок (злітної маси), температури тиску повітря, величини та напрямку вітру. Посадка вертольоту, посадочний майданчик та їх основні характеристики. Залежність характеристик посадки від посадочної маси, температури і тиску повітря, величини та напрямку вітру. Загальні та часткові показники маневреності. Питома годинна та кілометрова витрати палива, їх залежність від режиму польоту (висоти і швидкості польоту), режиму роботи двигунів та польотної маси вертольота. Режими найбільшої дальності та тривалості польоту.

#### **2.1.4. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Бойове застосування та управління діями військових частин Десантно-штурмових військ”**

Призначення та основні завдання, які покладаються на підрозділи, військові частини, з'єднання Десантно-штурмових військ та Сил спеціальних операцій у операціях. Призначення, організаційно-штатна структура, основне озброєння і військова техніка підрозділів окремої десантно-штурмової (повітрянодесантної, аеромобільної) бригади (до окремого взводу), окремого полку спеціального призначення (до групи СпП).

Зміст бойового наказу, бойового розпорядження, попереднього бойового розпорядження командира батальйону, загону СпП. Порядок проведення командиром батальйону рекогносцировки, організації взаємодії на макеті місцевості під час організації десантування, наступального (оборонного) бою.

Організація десантування. Ведення бою щодо захопленню визначених рубежів та об'єктів, дій щодо їх знищення (виведення з ладу). Особливості десантування на об'єкт, поблизу об'єкту та на відстані.

Організація наступу. Ведення наступу. Підготовка наступу в особливих умовах. Особливості ведення наступу з ходу та з положення безпосереднього зіткнення з противником.

Організація оборони. Схема району оборони батальйону, ротного опорного пункту. Особливості підготовки виходу із бою. Умови та способи знищення противника, що вклинився в оборону. Підготовка оборони в особливих умовах.

Дії підрозділів батальйону при виході із бою та відході; виході із оточення; форсуванні водних перешкод. Ведення зустрічного бою передовим загonom (авангардом) та батальйоном зі складу головних сил бригади.

Вогневе ураження противника в обороні та наступі. Бойові можливості дшб (пдб, аемб) щодо ведення десантно-штурмових дій, оборонного, наступального бою, дій повітряного десанту. Порядок виходу з оточення. Блокування та прочісування районів, що зайняті незаконно створеними

збройними формуваннями. Охорона та оборона важливих об'єктів, супроводження колон.

Райони та рубежі, що призначаються батальйону на марші. Підготовка маршу батальйону (роти). Порядок здійснення маршу батальйоном (дії підрозділів під час руху, на привалах, в районах денного (нічного) відпочинку, при зустрічі із противником). Порядок розташування батальйону базовому таборі, здійснення пошуку незаконно створених збройних формувань, порядок дій штурмових загонів (груп).

Умови та порядок розташування підрозділів батальйону (роти) на місці. Зміна району розташування. Вимоги до розташування батальйону (роти) у районі зосередження вихідного району до десантування.

Види бойового забезпечення. Завдання, організація, сили і засоби, що залучаються для ведення розвідки, охорони, інженерного забезпечення, РХБ захисту, РЕБ в батальйоні. Організація тактичного маскуваня в батальйоні. Завдання, органи технічного і тилового забезпечення батальйону. Норми запасів матеріально-технічних засобів в батальйоні, їх ешелонування.

Призначення, ТТХ та загальна будова зразків ОВТ, які перебувають на озброєнні підрозділів, військових частин, з'єднань Десантно-штурмових військ та Сил спеціальних операцій. Призначення, ТТХ та загальна будова основного озброєння, двигунів і систем, які забезпечують роботу двигунів, силових передач, електроустаткування, спеціальних систем зразків ОВТ, які перебувають на озброєнні підрозділів, військових частин, з'єднань Десантно-штурмових військ та Сил спеціальних операцій. Періодичність та види технічного обслуговування і ремонту зразків БТОТ. Паливно-мастильні матеріали, які використовуються при експлуатації основних зразків БТОТ.

### **2.1.5. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Бойове застосування та управління діями військових частин ракетних військ і артилерії”**

Роль і завдання артилерійських (ракетних) підрозділів в бою (операції). Бойовий порядок артилерійських (ракетних) підрозділів. Бойові можливості артилерійських (ракетних) підрозділів.

Завдання артилерії в бою окремої механізованої бригади, порядок їх виконання. Види вогню артилерії (види ракетних ударів), їх характеристики.

Порядок роботи командира і штабу артилерійського (ракетного) дивізіону з організації бойових дій дивізіону в різних умовах. Зміст бойового наказу командира артилерійського (ракетного) дивізіону. Бойові дії протитанкових артилерійських підрозділів, особливості побудови їх бойового порядку.

Марш артилерійських (ракетних) підрозділів. Маневрені можливості артилерійських (ракетних) підрозділів. Побудова похідного порядку. Розташування артилерійських (ракетних) підрозділів на місці.

Підготовка стрільби та управління вогнем. Визначення установок для стрільби способами повної (скороченої) підготовки та окомірного перенесення

вогню. Особливості стрільби і управління вогнем у ночі, у горах і під час ураження надводних цілей.

Організація управління вогнем. Обов'язки посадових осіб артилерійського дивізіону з управління вогнем. Постанова вогневих завдань і контроль їх виконання.

Управління вогнем під час ураження нерухомих неспостережених наземних цілей. Ураження окремих цілей, батарей (взводів), живої сили і вогневих засобів, танків, бойових машин піхоти, бронетранспортерів, вертольотів на посадкових майданчиках, командних пунктів. Коректування вогню під час стрільби на ураження. Ураження нерухомих спостережених наземних цілей. Ураження колон.

### **2.1.6. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Бойове застосування та управління діями військових частин військової розвідки та спеціального призначення”**

Вимоги, які висуваються до розвідки. Способи добування розвідувальних відомостей. Види розвідки. Завдання розвідки в різних видах бою. Організація розвідки. Об'єкти тактичної розвідки.

Органи військової розвідки та їх можливості. Організаційно-штатна структура розвідувальних підрозділів механізованих (танкових) частин (підрозділів) та їх можливості по веденню розвідки.

Організація, основне озброєння та його призначення механізованих, мотострілецьких, мотопіхотних (танкових) і розвідувальних підрозділів (частин, з'єднань) провідних країн світу (ПКС).

Наступ механізованих, мотострілецьких, мотопіхотних (танкових) частин та підрозділів ПКС. Способи переходу у наступ. Мета, завдання, бойовий порядок, тактичні нормативи. Організація і ведення наступу (до бригади включно), схема.

Оборона механізованих, мотострілецьких, мотопіхотних і танкових частин та підрозділів провідних країн світу (ПКС); умови переходу до оборони, вимоги, які ставляться до неї, види оборони. Мета, завдання, бойовий порядок, тактичні нормативи. Організація та ведення оборони (до бригади включно), схема.

Призначення, ТТХ та загальна будова:

основних зразків БТОТ; двигунів, систем, які забезпечують роботу двигунів основних зразків БТОТ; силових передач основних зразків БТОТ; стабілізаторів, механізмів (автоматів) зарядження, прицілів і приладів спостереження основних зразків БТОТ; систем електроустаткування, протиатомного захисту, протипожежного обладнання, ОПВТ, радіостанцій і ТПУ основних зразків БТОТ;

гармат, кулеметів, автоматів, гранатометів, які є на озброєнні БТОТ.

Періодичність та види технічного обслуговування і ремонту основних зразків БТОТ.

Призначення, ТТХ командирських розвідувальних машин.

Призначення та основні ТТХ комплексів радіо-та радіотехнічної розвідки.

Призначення, склад і ТТХ комплексу РСА.

Призначення та ТТХ технічних засобів розвідки: переносна станція наземної розвідки РЛС; станція ближньої розвідки; тепловізійний прилад спостереження; нічні пасивні окуляри; оптичний монокуляр зі стабілізуючим полем зору; нічний бінокль; лазерний прилад розвідки; нічний прилад спостереження.

### **2.1.7. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Бойове застосування та управління діями військових частин Військово-Морських Сил”**

Морський бій (визначення), етапи бою. Похідний порядок. Бойовий порядок. Ступені ураження поодиноких і групових цілей. Тактична характеристика надводних сил. Класифікація корабельного складу ВМС ЗС

України. Склад та організаційні структури дивізіонів надводних кораблів. Бойова організація бойового корабля. Види і призначення корабельних тактичних груп. Організація нанесення удару протикорабельними ракетами. Мінні постановки. Підготовка і проведення висадки морського десанту. Тактична характеристика підводних сил. Розгортання підводних човнів в район виконання завдання та виконання ними бойових завдань. Тактична характеристика морської авіації та її склад, організаційна структура морської авіаційної бригади. Пошук та знищення підводних човнів морською авіацією. Тактична характеристика морської піхоти та її склад. Організаційна структури бригади морської піхоти. Дії морської піхоти у тактичному морському десанті. Тактична характеристика берегових ракетно-артилерійських військ та їх склад. Організаційна структура окремої артилерійської бригади ВМС. Організація нанесення удару береговими протикорабельними ракетними комплексами та артилерією.

Призначення, основний зміст та сили протичовнового забезпечення. Призначення, основний зміст та сили протимінного забезпечення. Призначення, основний зміст та сили протипідводно-диверсійного забезпечення. Призначення, основний зміст та сили пошуково-рятувального забезпечення. Призначення, основний зміст та сили радіоелектронного забезпечення, основний зміст та сили навігаційно-гідрографічного забезпечення. Система спостереження ВМС.

Технічне забезпечення кораблів та суден. Торпедно-технічне забезпечення сил. Військово-морські бази: призначення, склад та структура.

Тактико-технічні дані багатоцільових кораблів, ракетних та артилерійських катерів ВМС ЗС України. Тактико-технічні дані десантних кораблів і катерів, десантно-штурмових катерів ВМС ЗС України. Тактико-технічні дані протимінних кораблів ВМС ЗС України. Тактико-технічні дані розвідувальних кораблів ВМС ЗС України. Тактико-технічні дані літаків і

вертольотів морської авіації ВМС ЗС України. Тактико-технічні характеристики перспективних протикорабельних ракет ВМС ЗС України. Тактико-технічні характеристики зенітних ракетних комплексів кораблів ВМС ЗС України. Тактико-технічні характеристики протичовнового озброєння кораблів та морської авіації ВМС ЗС України. Тактико-технічні характеристики мінної зброї ВМС ЗС України. Тактико-технічні характеристики засобів РЕБ кораблів ВМС ЗС України. Тактико-технічні характеристики радіолокаційних станцій (комплексів) кораблів ВМС ЗС України. Тактико-технічні характеристики гідроакустичних станцій (комплексів) кораблів ВМС ЗС України.

Тактико-технічні дані основних типів(проектів)багатоцільових кораблів ЧФ РФ. Тактико-технічні дані основних типів (проектів) десантних кораблів та катерів ЧФ РФ. Тактико-технічні дані основних типів (проектів) протимінних кораблів ЧФ РФ. Тактико-технічні дані основних типів проектів) підводних човнів ЧФ РФ. Тактико-технічні дані основних типів(проектів) бойових катерів ЧФ РФ. Тактико-технічні дані основних типів(проектів) кораблів управління та розвідувальних кораблів ЧФ РФ. Тактико-технічні дані основних типів берегових ракетних та артилерійських комплексів ЧФ РФ. Тактико-технічні дані основних типів літаків і вертольотів морської авіації ЧФ РФ. Тактико-технічні характеристики основних зразків озброєння сил спеціального призначення ЧФ РФ. Тактико-технічні характеристики основних зразків протикорабельних ракет, крилатих ракет морського базування ЧФ РФ. Тактико-технічні характеристики основних зразків зенітних ракетних комплексів кораблів ЧФ РФ. Тактико-технічні характеристики основних зразків протичовнового озброєння кораблів та морської авіації ЧФ РФ. Тактико-технічні характеристики основних зразків мінної зброї ЧФ РФ. Тактико-технічні характеристики засобів РЕБ кораблів ЧФ РФ. Тактико-технічні характеристики основних зразків радіолокаційних станцій (комплексів) кораблів ЧФ РФ. Тактико-технічні характеристики основних зразків гідроакустичних станцій (комплексів) кораблів ЧФ РФ.

### **2.1.8. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Організація бойового застосування та експлуатації озброєння і військової техніки Військово-Морських Сил”**

Організація штурманської служби на кораблі. Штурманське забезпечення виконання надводними кораблями артилерійських стрільб по морських і берегових цілях. Штурманське забезпечення протимінних дій. Вимоги керівних документів щодо маневрування надводних кораблів і катерів при спільному плаванні. Особливості кораблеводіння при плаванні надводних кораблів у складних та в бойових умовах. Особливості кораблеводіння при плаванні надводних кораблів в умовах обмеженої видимості. Підготовка і ведення бойової прокладки на кораблі. Класифікація радіонавігаційних систем, їх характеристика і принцип дії. Корабельні засоби визначення місця корабля.

Організація і правила зберігання ракет та артилерійського боєзапасу на кораблі. Організація бойового застосування ракетно-артилерійського озброєння корабля. Тактичні властивості комплексів крилатих ракет. Тактичні властивості комплексів зенітних ракет. Тактико-технічні характеристики корабельних артилерійських комплексів АК-100, АК-726, АК-176, АК-725, АК-630, АК-306, АК-230. Завдання корабельної артилерії. Ракетне озброєння та його класифікація. Тактико-технічні характеристики корабельних ракетних комплексів (“Терміт”, “Утьос”, “Рубіж”, “Москіт”, “Малахіт”, “Вулкан”, “Уран”, “Калібр”, “Оса-МА”).

Організація і правила зберігання протичовнового боєзапасу, торпед та мін на кораблі. Організація бойового застосування протичовнового боєзапасу, торпед та мін на кораблі. Організація і порядок одержання (здачі) протичовнового, торпедного і мінного боєзапасу на корабель (з корабля). Заходи безпеки при навантаженні (вивантаженні) протичовнового, торпедного і міного боєзапасу на корабель (з корабля). Заходи безпеки під час експлуатації і ремонту протичовнової зброї на кораблі. Обов'язки посадових осіб під час зберігання боєзапасу на кораблі. Організація і порядок остаточного приготування протичовнової та торпедної зброї до бойового застосування. Правила проведення підривних робіт корабельними підривними командами. Організація списання витраченого протичовнового, торпедного, мінного та підривного боєзапасу. Правила складання звітних документів про виконані практичні стрільби протичовною і торпедною зброєю та про проведені практичні мінні постановки.

Організація повсякденної експлуатації та бойового застосування радіотехнічного озброєння корабля. Радіотехнічні комплекси виявлення підводних, надводних і повітряних цілей, склад і тактико-технічні характеристики радіотехнічного озброєння кораблів ВМС ЗС України. Ведення радіоелектронної розвідки засобами кораблів.

Організація забезпечення технічної готовності корабельних технічних засобів. Організація планування та проведення регламентних робіт з технічними засобами на кораблі. Організація передачі технічних засобів до ремонту та приймання їх з ремонту. Організація рекламційної роботи на кораблі. Основні характеристики, особливості конструкції та експлуатації дизелів базових проектів кораблів ВМС. Основні характеристики, особливості конструкції та експлуатації газотурбінних установок основних проектів кораблів ВМС. Непотоплюваність надводних кораблів, способи боротьби за непотоплюваність. Документація з непотоплюваності кораблів, дошка непотоплюваності. Остійність надводного корабля, способи боротьби за остійність. Вибухо пожежобезпека (визначення), чинники, що впливають на вибухо пожежобезпеку. Організація електромеханічної підготовки в бойовій частині корабля. Організація підготовки корабля до докування. Порядок докування кораблів. Види ремонтів корабля, порядок складання ремонтних відомостей. Заходи безпеки при проведенні регламентних та докових робіт.



### **2.1.9. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Бойове застосування та управління діями військових частин зенітних ракетних військ”**

Призначення та склад зенітних ракетних військ (ЗРВ). Основні принципи бойового застосування військових частин (підрозділів) зенітних ракетних військ. Класифікація зенітних ракетних комплексів за дальністю стрільби та основному тактичному призначенню. Основні тактико-технічні характеристики (ТТХ) зенітних ракетних комплексів (систем), що знаходяться на озброєнні зенітних ракетних військ. Класифікація та основні ТТХ засобів повітряного нападу провідних країн світу.

Бойовий склад і організаційно-штатна структура підрозділів ЗРВ. Бойові можливості зенітних ракетних підрозділів (визначення, складові, чим характеризуються, від чого залежать, основні показники). Оцінювання бойових можливостей та ефективності зенітного ракетного прикриття. Бойовий порядок підрозділу ЗРВ (визначення, склад, параметри, класифікація позицій, вимоги до бойових порядків). Похідний порядок підрозділу ЗРВ (визначення, склад, параметри). Побудова бойового (похідного) порядку підрозділу ЗРВ. Способи бойових дій повітряного противника.

Підготовка бойових дій підрозділу ЗРВ. Зміст завчасної та безпосередньої підготовки. Алгоритм роботи командира підрозділу ЗРВ після отримання бойового завдання. Планування бойових дій підрозділу ЗРВ. Зміст та порядок оцінювання обстановки. Зміст та порядок вироблення замислу бойових дій. Зміст та порядок формулювання рішення. Бойові документи, що розробляються в підрозділах ЗРВ при плануванні бойових дій. Постановка бойових завдань підлеглим підрозділам. Зміст бойового наказу, бойового розпорядження, бойового донесення. Правила розробки та оформлення текстуальних та графічних бойових документів, умовні позначки, що використовуються для нанесення інформації на карти. Організаторська робота. Підготовка до виконання бойових завдань. Підготовка району бойових дій.

Ведення бойових дій підрозділами ЗРВ. Форми ведення бойових дій зенітними ракетними військами. Ведення протиповітряного бою. Основні способи та тактичні прийоми ведення протиповітряного бою. Маневр силами та засобами. Способи маневру силами та засобами. Маневр підрозділами (визначення, способи). Марш підрозділів ЗРВ (визначення, райони і рубежі (пункти), які призначаються для здійснення маршу підрозділам ЗРВ, їх характеристика, основні заходи підготовки і планування маршу).

Підготовка підрозділів ЗРВ до заступання на бойове чергування. Порядок визначення оцінки бойової підготовки за результатами перевірки підрозділу. Підготовка та проведення тактичного навчання з підрозділом ЗРВ. Проведення тактичного навчання з підрозділом ЗРВ на полігоні з бойовою стрільбою. Бойові документи, які відпрацьовуються в підрозділах ЗРВ при проведенні тактичного навчання. Перевірка та оцінка підрозділу в ході тактичного

навчання з бойовою стрільбою Перевірка та оцінка вміння готувати озброєння та військову техніку до бойової стрільби.

**2.1.10. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Бойове застосування та управління діями військових частин радіотехнічних військ”**

Класифікація засобів повітряного нападу. Основні показники бойових можливостей засобів повітряного нападу.

Система радіолокаційної розвідки. Призначення, склад та завдання РТВ. Принципи бойового застосування РТВ. Радіолокаційне поле та його параметри. Бойові можливості РТВ, показники бойових можливостей РТВ та порядок їх оцінки. Радіолокаційна розвідка та її зміст. Способи ведення радіолокаційної розвідки та їх характеристика. Розвідувальна і бойова радіолокаційна інформація. Способи видачі і обробки радіолокаційної інформації. Живучість і перешкодозахищеність, управління і взаємодія в РТВ, забезпечення бойового застосування РТВ.

Завдання, склад і класифікація радіотехнічних підрозділів. Бойовий порядок радіотехнічних підрозділів. Характеристика позицій радіотехнічних підрозділів.

Обладнання командних пунктів радіотехнічних підрозділів і організація виконання бойового завдання радіотехнічними підрозділами.

Способи виконання бойового завдання радіотехнічним підрозділом. Порядок роботи командира радіотехнічного підрозділу при підготовці і під час виконання бойового завдання. Організація зв'язку. Охорона і оборона радіотехнічних підрозділів. Маневр радіотехнічних підрозділів. Зміст та порядок оформлення бойових документів радіотехнічних підрозділів.

Організація бойового чергування і ступені готовності радіотехнічних підрозділів.

Класифікація РЕТ. Основні тактико-технічні характеристики РЕТ, що знаходиться на озброєнні підрозділів РТВ.

**2.1.11. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Бойове застосування та управління діями військових частин авіації”**

Призначення, склад, організаційна структура і завдання підрозділів та військових частин авіації. Форми, способи бойових дій та бойові порядки підрозділів авіації. Бойові можливості підрозділів авіації. Базування військових частин та підрозділів авіації, вимоги до базування та основні тактичні нормативи.

Основи забезпечення бойових дій авіації. Види забезпечення, їх завдання. Основи управління підрозділами авіації. Пункти управління підрозділів та військових частин авіації та їх завдання.

Методика планування бойових дій підрозділів авіації. Бойові документи, що розробляються у підрозділах, військових частинах авіації при плануванні бойових дій. Постановка бойових завдань.

Сутність та зміст взаємодії військових частин авіації. Організація, підтримання, уточнення і здійснення взаємодії та їх зміст.

Тактика підрозділів авіації при участі в прориві та подоланні протиповітряної оборони противника. Порядок подолання протиповітряної оборони противника, тактичні прийоми подолання протиповітряної оборони. Основи математичного моделювання подолання протиповітряної оборони.

Тактика підрозділів авіації при знищенні наземних та морських об'єктів противника. Основні об'єкти дій військових частин та підрозділів авіації. Виконання бойового польоту підрозділом авіації, основні етапи. Основи моделювання бойових дій при знищенні наземних (морських) об'єктів противника. Особливості застосування військових частин та підрозділів авіації в антитерористичній операції.

Тактика військових частин та підрозділів авіації при знищенні повітряного противника. Основні об'єкти дій. Виконання бойового польоту, основні способи бойових дій. Основи моделювання бойових дій при знищенні повітряного противника.

Тактика військових частин та підрозділів авіації при виконанні спеціальних бойових польотів. Підготовка та виконання спеціального бойового польоту. Основи моделювання спеціальних бойових польотів.

Основні льотно-тактичні характеристики літаків та безпілотних літальних апаратів, що знаходяться на озброєнні підрозділів авіації Повітряних Сил Збройних Сил України.

Склад системи озброєння літака (вертольота) і загальна характеристика окремих її елементів. Прицільна система, її призначення та задачі, які вирішуються. Типи авіаційних засобів ураження, їх призначення та основні характеристики. Варіанти бойового спорядження літака (вертольота).

Підготовка і контроль готовності підрозділів авіації до виконання польотів на бойове застосування.

Принципи застосування керованих та некерованих авіаційних засобів ураження при знищенні наземних (морських) та повітряних цілей. Критерії оцінки ефективності стрільби і бомбометання, їх використання під час планування бойових дій. Використання апаратури об'єктивного контролю в процесі навчання льотно-тактичного складу та удосконалення навичок застосування авіаційних засобів ураження.

Склад, призначення, загальні характеристики та застосування обладнання пунктів управління: засобів збору оперативної-тактичної інформації і виведення її у систему управління, засобів передачі обробки відображення інформації, документування інформації, яка приймається, передається і відображається.

Призначення, склад, можливості і основні задачі, які вирішує автоматизована система управління підрозділами авіації і протиповітряної оборони Повітряних Сил Збройних Сил України. Інформаційні можливості

пунктів управління, які обладнані комплексами засобів автоматизації (по родах авіації).

Застосування обчислювальної техніки, об'єктів автоматизованої системи управління підрозділами авіації і протиповітряної оборони, систем підтримки прийняття рішення які прийняті на озброєння у Повітряних Силах Збройних Сил України.

## **2.2. Програма фахових випробувань для кандидатів на навчання за спеціальністю “254 Забезпечення військ (сил)”**

### **2.2.1. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Організація радіоелектронної розвідки”**

Організація та бойові можливості: загону радіорозвідки, окремого центру, маневреного центру, постів ближньої РТР, постів дальньої РТР, постів радіопеленгування в КХ, УКХ діапазонах, постів радіорозвідки в КХ, УКХ діапазонах зі складу регіонального центру РЕР.

Бойовий порядок маневреного центру зі складу регіонального центру РЕР. Організація маршу маневреного центру зі складу регіонального центру РЕР. Наказ командира маневреного центру на здійснення маршу. Побудова похідної колони підрозділу.

Вимоги до плану командира добувного підрозділу РЕР на розвідку. Зміст елементів плану. Організація управління та зв'язку у маневреному центрі зі складу регіонального центру РЕР.

Досвід бойового застосування сил і засобів радіоелектронної розвідки у антитерористичній операції (операції об'єднаних сил). Можливий склад, завдання та озброєння маневреної групи.

Завдання, які вирішує КП добувного підрозділу РЕР. Обладнання КП. Форма та зміст документів, які ведуться на КП. Структура інформаційного потоку на КП добувного підрозділу РЕР. Організація розвідувально-пошукової роботи у добувному підрозділі РЕР. Опрацювання розвідувальних матеріалів і відомостей на КП добувного підрозділу РЕР. Опрацювання розвідувальних матеріалів і відомостей на постах радіо- та радіотехнічної розвідки. Форма та зміст розвідувального донесення добувного підрозділу РЕР на КП старшого начальника.

Досвід оперативно-інформаційної роботи на командних пунктах підрозділів радіоелектронної розвідки у антитерористичній операції (операції об'єднаних сил).

Склад апаратури поста: радіорозвідки телефонних видів радіопередач, радіорозвідки одноканальних та багатоканальних видів радіопередач, технічного аналізу радіосигналів радіостанцій.

Призначення та бойові (оперативно-технічні) можливості постів: ближньої, дальньої РТР; радіоперехоплення в КХ, УКХ діапазонах; радіопеленгування в КХ, УКХ діапазонах. Призначення та бойові (оперативно-

технічні) можливості: радіопеленгаторних мереж (груп) в КХ, УКХ діапазонах, радіотехнічних пеленгаторних груп ближньої, дальньої РТР.

Позитивні та негативні сторони у використанні спеціальної техніки радіоелектронної розвідки під час проведення антитерористичної операції (операції об'єднаних сил).

### **2.2.2. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Кадровий менеджмент у військах (силах)”**

Сутність, основні принципи мобілізаційної підготовки та мобілізації. Види мобілізації. Повноваження Міністерства оборони України у сфері мобілізаційної підготовки та мобілізації. Основні напрямки мобілізаційної роботи в Збройних Силах України. Сутність, завдання, складові підготовки з мобілізаційних питань Збройних Сил України. Форми та методи навчання, види занять підготовки з мобілізаційних питань у Збройних Силах України. Система (база) прийому мобілізаційних ресурсів військової частини. Мета, завдання військового обліку.

Призначення та завдання військових комісаріатів. Військовий обов'язок громадян України. Основні принципи, види та способи комплектування Збройних Сил України військовослужбовцями. Порядок комплектування Збройних Сил України та інших військових формувань.

Призначення та основні напрямки діяльності кадрових органів Збройних Сил України. Кадрова політика в Збройних Силах України. Основні принципи кадрової політики в Збройних Силах України. Головна мета та завдання кадрової політики в Збройних Силах України. Формуляр військової частини (установи) Збройних Сил України.

Завдання професійного відбору спеціалістів. Види іміджу військового керівника. Фактори, які впливають на мотивацію співробітника. Ієрархія потреб. Основні підходи сучасної соціальної психології щодо вивчення особистості в рамках різних психологічних шкіл.

Планування роботи з кадрами. Визначення перспективної потреби у військових фахівцях. Система професійного навчання персоналу в провідних країнах світу. Психологічна оцінка стану плинності кадрів. Оцінка ділових і особистісних якостей офіцера з урахуванням досвіду антитерористичної операції.

Методологічні засади дослідження організації. Поняття соціальної організації та наукового менеджменту. Психологічний аналіз структурно-функціональних особливостей організації. Формальна і неформальна організація. Спілкування в організації та його функції. Поведінка людини в організації. Типи поведінки людини в організації. Професійна адаптація персоналу організації. Зміст поняття “кар'єра”. Поняття “професіоналізм” та “кар'єрне зростання”. Вирішення конфліктів в організації.

### **2.2.3. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Організація морально-психологічного забезпечення військ (сил)”**

Мета, основний зміст, завдання, форми та методи морально-психологічного забезпечення бойових дій підрозділу. Зміст та завдання основних складових морально-психологічного забезпечення. Спеціальні, військово-прикладні соціологічні дослідження, організація забезпечення військових частин та підрозділів технічними засобами пропаганди. Порядок роботи заступника командира з морально-психологічного забезпечення в період підготовки та ведення бою підрозділом. Особливості організації морально-психологічного забезпечення дій підрозділу в ході антитерористичної операції (операції об'єднаних сил). Вимоги керівних документів щодо організації і проведення інформаційно-пропагандистського забезпечення у Збройних Силах України. Зміст та основні напрямки інформаційно-пропагандистського забезпечення. Порядок оцінювання суспільно-політичної обстановки в районах дислокації військ (сил) під час виконання ними завдань за призначенням. Основні форми та методи внутрішньо-комунікаційної роботи. Форми та методи проведення занять з національно-патріотичної підготовки. Основні завдання та методи командирського інформування. Методика проведення бойового інформування. Алгоритм діяльності заступника командира підрозділу з морально-психологічного забезпечення щодо організації і проведення інформаційно-пропагандистського забезпечення особового складу за досвідом антитерористичної операції (операції об'єднаних сил). Організація культурологічної роботи в підрозділі за досвідом антитерористичної операції (операції об'єднаних сил).

Психологічний вплив на військовослужбовців при перебуванні в зоні бойових дій. Порядок надання психологічної допомоги психотравмованим військовослужбовцям. Соціально-правові гарантії військовослужбовцям – учасникам бойових дій (антитерористичної операції) та членам їх сімей.

Прогнозування, запобігання та зрив негативного інформаційно-психологічного впливу, нейтралізація наслідків його здійснення.

Планування та виконання заходів морально-психологічного забезпечення повсякденної діяльності підрозділів Збройних Сил України. Сутність та зміст морально-психологічного забезпечення бойової та мобілізаційної готовності, виконання завдань бойової підготовки. Морально-психологічне забезпечення вартової та внутрішньої служби. Морально-психологічне забезпечення зміцнення морально-психологічного стану особового складу підрозділу та покращення військової дисципліни. Особливості організації роботи щодо зміцнення військової дисципліни в бойовій обстановці за досвідом антитерористичної операції. Профілактика зловживань алкоголем. Наочна агітація у підрозділі та вимоги щодо її оформлення. Популяризація героїчних вчинків військовослужбовців за досвідом антитерористичної операції. Взаємодія з органами державної влади, місцевого самоврядування,

громадськими та іншими організаціями, з релігійними об'єднаннями, волонтерами.

#### **2.2.4. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Організація інформаційно-пропагандистське забезпечення військ (сил) та ідеологічна робота у військах”**

Мета, основний зміст, завдання, форми та методи морально-психологічного забезпечення бойових дій підрозділу. Зміст та завдання основних складових морально-психологічного забезпечення. Особливості організації морально-психологічного забезпечення дій підрозділу в ході антитерористичної операції (операції об'єднаних сил).

Вимоги керівних документів щодо організації і проведення інформаційно-пропагандистського забезпечення у Збройних Силах України. Зміст та основні напрямки інформаційно-пропагандистського забезпечення. Порядок оцінювання суспільно-політичної обстановки в районах дислокації військ (сил) під час виконання ними завдань за призначенням. Основні форми та методи внутрішньо-комунікаційної роботи. Форми та методи проведення занять з національно-патріотичної підготовки. Основні завдання та методи командирського інформування. Методика проведення бойового інформування. Алгоритм діяльності заступника командира підрозділу з морально-психологічного забезпечення щодо організації і проведення інформаційно-пропагандистського забезпечення особового складу за досвідом антитерористичної операції (операції об'єднаних сил). Організація культурологічної роботи в підрозділі за досвідом антитерористичної операції (операції об'єднаних сил).

Напрямки і завдання діяльності офіцерів структур морально-психологічного забезпечення у сфері зв'язків з громадськістю та засобами масової інформації. Прогнозування, запобігання та зрив негативного інформаційно-психологічного впливу противника, нейтралізація наслідків його здійснення.

Планування морально-психологічного забезпечення повсякденної діяльності підрозділів Збройних Сил України. Сутність та зміст морально-психологічного забезпечення бойової та мобілізаційної готовності, виконання завдань бойової підготовки. Морально-психологічне забезпечення вартової та внутрішньої служби. Морально-психологічне забезпечення зміцнення військової дисципліни та покращення морально-психологічного стану особового складу підрозділу. Особливості організації роботи щодо зміцнення військової дисципліни в бойовій обстановці за досвідом антитерористичної операції (операції об'єднаних сил). Профілактика зловживань алкоголем. Наочна агітація у підрозділі та вимоги щодо її оформлення. Популяризація героїчних вчинків військовослужбовців за досвідом антитерористичної операції (операції об'єднаних сил). Внутрішньо-комунікаційна робота. Командирське інформування. Бойове інформування. Національно-патріотична підготовка.

Аналіз проведених дій. Взаємодія з органами державної влади, місцевого самоврядування, громадськими та іншими організаціями, з релігійними об'єднаннями, волонтерами.

### **2.2.5. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Організація психологічного забезпечення військ (сил)”**

Військова психологія як галузь психологічної науки. Об'єкт та предмет військової психології. Завдання військової психології. Міжпредметні зв'язки військової психології. Використання військово-психологічних знань у навчально-бойовій діяльності та виховній роботі з військовослужбовцями. Основні етапи становлення військової психологічної науки. Сучасний стан військової психології в Україні. Використання досвіду антитерористичної операції (ООС) у теорії і практиці військової психології.

Психічно-пізнавальна сфера особистості військовослужбовця. Психічні стани особистості військовослужбовця. Психічні властивості та новоутворення як формально-динамічна характеристика особистості військовослужбовця.

Організація психологічної роботи у військовій частині. Етичний кодекс військового психолога. Місце і роль психологічних знань в діяльності офіцерського складу Збройних Сил України. Психологічне забезпечення професійної діяльності особового складу.

Основні підходи сучасної психологічної науки до вивчення особистості. Погляди сучасних психологів на проблему особистості військовослужбовця. Можливості застосування сучасних психологічних ідей стосовно особистості в професійній діяльності офіцера-психолога.

Професійно-психологічний відбір особового складу. Види професійно-психологічного відбору в Збройних Силах України та основні завдання.

Психологічна прогностика та професійна придатність особистості військовослужбовця. Професіограма та психограма. Вимоги до складання професіограм.

Поняття малої групи в сучасній соціальній психології. Класифікація та характер малих груп. Соціально-психологічний механізм впливу регуляторів діяльності і поведінки в групі на особистість військовослужбовця. Динамічні процеси в малій групі. Групоутворення, лідерство, згуртованість та ін.

Періодизація розвитку групи. Основні підходи до вивчення соціально-психологічних явищ в групі в рамках основних психологічних шкіл. Великі групи у сучасній соціальній психології. Соціально-психологічні проблеми управління військовими підрозділами. Сутність, психологічна структура та зміст діяльності керівника військового підрозділу, характеристика його особистісних якостей. Методика визначення професійно важливих якостей управлінської діяльності офіцера. Особливості протікання та вирішення конфліктів в соціальних групах.

Вимоги керівних документів щодо організації психологічного забезпечення у військах (силах). Психологічна підготовка особового складу до



бою за досвідом антитерористичної операції (ООС). Мета та основні завдання психологічної підготовки. Види психологічної підготовки. Форми та методи психологічної підготовки військовослужбовців.

Психологічне супроводження бойових дій за досвідом антитерористичної операції (ООС). Психологічна профілактика та корекція під час виконання бойових завдань в ООС. Психологічна допомога та психологічна реабілітація військовослужбовців з бойовими психічними травмами за досвідом антитерористичної операції (ООС).

### **2.2.6. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Організація правового забезпечення військ (сил)”**

Поняття й ознаки права. Правовідносини у Збройних Силах України.

Конституційне право, його суб'єкти і конституційно-правова відповідальність.

Правове регулювання забезпечення національної безпеки і оборони України. Повноваження органів державної влади у сфері оборони.

Правове регулювання комплектування збройних сил та проходження військової служби. Види та порядок проходження військової служби. Специфіка проходження військової служби в особливий період. Правовий статус військовослужбовців. Забезпечення правового і соціального захисту військовослужбовців. Особливості правового і соціального захисту учасників операції Об'єднаних сил. Юридичні гарантії статусу військовослужбовців. Умови та порядок правового забезпечення виконання трудової функції працівників Збройних Сил України. Види юридичної відповідальності військовослужбовців, умови та порядок притягнення до відповідальності військовослужбовців за вчинення правопорушень. Зміст та основні завдання правової роботи у Збройних Силах України.

Зміст та основні функції юридичної служби Збройних Сил України. Система і повноваження органів, що здійснюють правову роботу у військах (силах). Місце і роль юридичної служби у проведенні правової роботи у Збройних Силах України. Організація та основні напрямки роботи системи юридичної служби Міністерства оборони України.

Правове забезпечення адміністративної та господарської діяльності у Збройних Силах України. Організація та проведення договірної, позовної та претензійної роботи. Завдання юридичної служби щодо підготовки нормативно – правових актів.

Представництво інтересів військових частин та військовослужбовців.

Основні стадії цивільного процесу. Організацію та порядок адміністративного судочинства в Україні. Організацію правової роботи щодо попередження правопорушень при здійсненні адміністративної і господарської діяльності у Збройних Силах України.

Організацію правового забезпечення підготовки та ведення бойових дій. Обов'язки юридичного радника щодо забезпечення дотримання норм

міжнародного гуманітарного права під час збройного конфлікту. Організацію правової роботи по вивченню та забезпеченню дотримання норм МГП.

Правове забезпечення діяльності національного контингенту. Відповідальність держав за порушення МГП. Загальні обов'язки командирів і штабів щодо дотримання норм МГП. Поводження із жертвами збройних конфліктів, медичним і духовним персоналом. Організацію навчання та виховання особового складу Збройних Сил України з дотримання норм міжнародного гуманітарного права. Загальний порядок врахування норм МГП під час організації бойового забезпечення та під збройного конфлікту. Правове регулювання застосування Збройних Сил України в операції Об'єднаних сил.

### **2.2.7. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Організація правоохоронної діяльності у Збройних Силах України”**

Правоохоронна діяльність у Збройних Силах України. Основи кримінального, адміністративного права та цивільного права.

Правове регулювання забезпечення національної безпеки і оборони України.

Правове регулювання комплектування збройних сил та проходження військової служби. Специфіка проходження військової служби в особливий період. Правовий статус військовослужбовців. Особливості правового і соціального захисту учасників операції Об'єднаних сил. Види юридичної відповідальності військовослужбовців, умови та порядок притягнення до відповідальності військовослужбовців за вчення правопорушень (дисциплінарних, адміністративних, кримінальних).

Зміст та основні завдання Військової служби правопорядку у Збройних Силах України. Правове регулювання застосування спеціальних засобів військовослужбовцями Військової служби правопорядку у Збройних Силах України та організації патрульно-постової служби військовою службою правопорядку у Збройних Силах України.

Нормативно-правове врегулювання заходів запобігання корупції.

Характеристика правових режимів надзвичайного та воєнного стану. Правове регулювання боротьби з тероризмом, правові підстави участі Збройних Сил України в боротьбі з тероризмом. Правове регулювання організації нормалізації життєдіяльності населення в районі відсічі збройної агресії Російської Федерації, порядок діяльності військово-цивільних адміністрацій. Правове регулювання забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях.

Основні вимоги міжнародного гуманітарного права до учасників збройних конфліктів. Поводження із жертвами збройних конфліктів, медичним і духовним персоналом. Загальний порядок врахування норм МГП під час організації бойового забезпечення та під час збройного конфлікту. Порядок поведження з військовополоненими.

### **2.2.8. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Організація зв’язку та автоматизованих систем управління”**

Визначення управління військами. Вимоги до управління військами, їх характеристика. Система управління військами: складові частини та вимоги до системи управління, їх характеристика. Роль і місце зв’язку та автоматизації в процесі управління військами.

Визначення військового зв’язку. Завдання зв’язку. Вимоги до зв’язку як до процесу обміну інформацією в системі управління військами. Чим досягається виконання цих вимог, їх характеристика. Принципи організації зв’язку, їх характеристика.

Визначення автоматизації управління військами. Завдання автоматизації управління військами. Вимоги до автоматизації і шляхи їх досягнення. Архітектура і принципи побудови ПЕОМ. Призначення, склад, програмні та апаратні засоби, автоматизоване робоче місце. Напрями удосконалення використання сучасних засобів автоматизації в системах управління і зв’язку. Призначення, вимоги та основні характеристики локальних обчислювальних мереж (ЛОМ). Загальна структура ЛОМ, основні елементи лінійного та комутаційного обладнання. Технології IP, ATM, FR. Перспективи розвитку цифрових технологій телекомунікації.

Визначення системи військового зв’язку, класифікація і принципи її побудови. Вимоги до системи зв’язку і шляхи їх досягнення. Структура системи військового зв’язку, характеристика її елементів. Вузли і лінії зв’язку, визначення та їх класифікація.

Загальна характеристика радіо, супутникового, радіорелейного, тропосферного, проводового зв’язку, зв’язку рухомими засобами, способи їх організації та характеристика. Зв’язок сигнальними засобами.

Організація зв’язку в загальновійськовому бою. Завдання зв’язку в оборонному та наступальному бою. Тактичні умови, які визначають організацію зв’язку в оборонному та наступальному бою військової частини, при форсуванні водної перешкоди. Засоби зв’язку Сухопутних військ, їх класифікація та характеристика. Роль різних засобів зв’язку у сучасному бою. Бойове застосування підрозділів зв’язку військової частини в основних видах бою, їх організаційно-штатна структура, сили та засоби. Вузли зв’язку пунктів управління військової частини, їх елементи, склад, призначення, організаційно-технічна побудова, розміщення на місцевості. Переміщення вузлів зв’язку пунктів управління в ході бою. Бойове забезпечення зв’язку. Захист системи, вузлів, ліній і засобів зв’язку від радіоелектронного придушення, високоточної зброї, зброї масового ураження, звичайною зброєю. Електромагнітна сумісність та заходи щодо її забезпечення. Розвідка зв’язку на місцевості, рекогносцировка. Охорона, оборона. Обов’язки начальника зв’язку окремої механізованої (танкової) бригади, начальника напрямку зв’язку, начальника вузла зв’язку.

Визначення управління зв'язком. Основний зміст управління зв'язком. Система управління зв'язком. Методи, послідовність і зміст роботи посадових осіб зі зв'язку при плануванні зв'язку. Основні функції управлінської діяльності органів управління зв'язком. Посадові особи зі зв'язку: начальник зв'язку, командир підрозділу зв'язку, начальник напрямку зв'язку, начальник вузла зв'язку, їх обов'язки. Зміст та порядок роботи начальника зв'язку військової частини з планування зв'язку. Планувальні документи із зв'язку, їх зміст та порядок розроблення.

Забезпечення радіозв'язку з вищим командиром (штабом) і організація радіозв'язку з підлеглими підрозділами в військовій частині. Забезпечення радіозв'язку через інстанцію вгору і вниз. Організація радіозв'язку з розвідувальними, РХБ та інженерними підрозділами. Організація радіозв'язку в інтересах тилового та технічного забезпечення. Оповіщення підрозділів про напад противника. Організація проводового та фельд'єгерсько-поштового зв'язку в оборонному бою військової частини. Вузол зв'язку пункту управління військової частини. Лінії дистанційного управління. Електроживлення елементів вузла зв'язку. Особливості організації зв'язку в військовій частині на марші, зустрічному бою, при форсуванні водної перешкоди. Вихідні дані для планування зв'язку. Порядок усвідомлення завдань, оцінювання обстановки, вироблення пропозицій з організації зв'язку до замислу бойових дій, розробки документів із зв'язку. Управління зв'язком у ході бою.

Засоби та порядок забезпечення дистанційного управління радіопередавачами на вузлах зв'язку пунктів управління військових частин Сухопутних військ. Адаптація у військовому радіозв'язку. Джерела електроживлення радіостанцій та радіоприймачів, їх експлуатація і технічне обслуговування. Типи акумуляторів, які використовуються у Збройних Силах, їх основні технічні характеристики та режими введення в експлуатацію. Експлуатація лужних та кислотних акумуляторів. Призначення та тактико-технічні характеристики радіостанцій тактичної ланки управління, радіорелейних, тропосферних станцій та пристроїв криптографічного захисту інформації. Призначення, склад, бойові можливості командно-штабних машин та комплексних апаратних зв'язку.

### **2.2.9. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Захист інформації з обмеженим доступом у військах (силах)”**

Вимоги до управління військами, їх характеристика. Система управління Збройних Сил України. Роль і місце скритого управління військами.

Основні завдання режимно-секретних органів. Види перевірок стану охорони державної таємниці. Що передбачає надання допуску до державної таємниці та які обмеження прав передбачається у зв'язку з допуском та доступом до державної таємниці. Порядок віднесення інформації до державної таємниці.

Способи, методи та засоби захисту інформації. Класифікація автоматизованих систем. Організаційні та технічні заходи, які спрямовані на захист інформації. Порядок екстреного знищення секретних документів.

Завдання та способи комплексної протидії технічним розвідкам.

Вимоги з протидії щодо озброєння, військової та спеціальної техніки.

Організація, завдання та функції комплексного технічного контролю.

Завдання спеціальних органів Збройних Сил України. Ключові документи до засобів скритого зв'язку та порядок поводження з ними. Класифікація та характеристика документів кодованого зв'язку. Види та призначення техніки спеціального зв'язку. Бойова та мобілізаційна готовність органів спеціального зв'язку. Технічне забезпечення спеціального зв'язку. Зміст плану скритого управління військами (силами).

## **2.2.10. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Управління інформаційною безпекою у Збройних Силах”**

Роль та функції інформаційної безпеки як складової національної та воєнної безпеки держави.

Загрози інформаційній безпеці України у воєнній сфері (перелік загроз, характеристика їх проявів в умовах ведення Російською Федерацією “гібридної” війни проти України).

Інформаційні виклики національній та воєнній безпеці України в умовах ведення Російською Федерацією інформаційної кампанії проти України.

Структура, функції системи забезпечення інформаційної безпеки України.

Функції та основні завдання Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України щодо забезпечення інформаційної безпеки.

Характеристика підсистем системи забезпечення інформаційної безпеки Міністерства оборони України та Збройних Сил України.

Перелік та характеристика завдань підготовки інформаційної інфраструктури держави до оборони.

Склад, основні завдання системи забезпечення кібербезпеки Збройних Сил України. Дати визначення основних способів нейтралізації кіберзагроз функціонуванню системи управління військами.

Сутність оцінювання обстановки в інтересах інформаційних дій.

Порядок визначення цільових аудиторій впливу.

Вимоги до моніторингу інформаційного простору в інтересах інформаційних дій Збройних Сил України. Дати визначення інформаційного простору.

Основні завдання системи стратегічних комунікацій Міністерства оборони України та Збройних Сил України. Порядок визначення наративу тематики та змісту медійних повідомлень (меседжів).

Порядок визначення необхідних інформаційних дій при реалізації стратегічних комунікацій Збройних Сил України.

Основні способи нейтралізації шкідливого програмного забезпечення. Програмні та технічні заходи забезпечення кібербезпеки інформаційно-телекомунікаційних систем Міністерства оборони України та Збройних Сил України.

Перспективні методи та технології забезпечення кібербезпеки Міністерства оборони України та Збройних Сил України.

### **2.2.11. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Інформаційно-аналітичне забезпечення органів військового управління”**

Нормативно-правова база для створення інформаційно-аналітичного забезпечення органів управління ЗСУ.

Сутність, зміст, принципи організації, вимоги, форми та способи здійснення інформаційно-аналітичної діяльності у Збройних Сил України.

Основне завдання інформаційно-аналітичного забезпечення органу військового управління ЗСУ.

Основні функції інформаційно-аналітичних підрозділів усіх рівнів ієрархії органів військового управління ЗСУ.

Призначення, завдання та структура системи інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності Збройних Сил України.

Сутність та основні етапи проектування автоматизованих систем управління на комп'ютерних мережах.

Етапи проектування прикладного програмного забезпечення автоматизованих систем управління.

Технічні та програмні засоби організації обміну інформацією в комп'ютерних мережах органів управління військами. Вимоги до автоматизованих систем управління Збройними Силами України.

Зміст штабного документу (порядок створення, збереження, планування макету, комплексування окремих складових). Особливості оформлення електронних документів у форматі комп'ютерних мереж при обміні даними.

Ресурси комп'ютерної мережі та організація доступу до них посадових осіб органу управління.

Технічні та програмні засоби організації обміну інформацією в комп'ютерних мережах систем управління військами.

Вимоги до сучасних інформаційних технологій колективної обробки інформації в комп'ютерних мережах штабів.

Вимоги до системи електронного документообігу Міністерства оборони України.

Особливості функціонування інформаційно-аналітична система “Персонал”.

Порядок збору, узагальнення, обробки, аналізу та оцінювання відомостей, які містяться у доповідях, донесеннях та зведеннях відповідно до табеля термінових донесень.

Завдання комп'ютерних систем підтримки прийняття рішень (характеристика процесу прийняття рішень).

Основні поняття теорії дослідження операцій. Відмінність методів дослідження операцій від методів теорії прийняття рішення.

Основні поняття рішення задач оптимізації багатоетапних операцій. Прогнозування, як складова процесу управління військами. Місце прогнозування в підготовці прийняття рішення.

Моделювання бойових дій, як складова процесу планування операцій.

### **2.2.12. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Організація топогеодезичного та навігаційного забезпечення військ (сил)”**

Завдання топогеодезичного та навігаційного забезпечення військ (сил), порядок виконання, сили і засоби, які залучаються, їх можливості. Топографічна розвідка.

Забезпечення військ (сил) топографічними картами, вимоги до них, призначення топографічних карт. Система забезпечення військ (сил) топографічними картами. Забезпечення військ (сил) спеціальними картами і фотодокументами, їх класифікація, вимоги до них. Забезпечення військ (сил) вихідними геодезичними даними, вимоги до них. Забезпечення військ (сил) навігаційною інформацією, вимоги до неї.

Склад і завдання топографічної служби Збройних Сил України. Склад і завдання частин топографічної служби безпосереднього підпорядкування. Топографічні служби видів Збройних Сил України.

Основи геодезичних методів топогеодезичної підготовки. Основи Фотограмметричних методів топогеодезичної підготовки. Основи картографічних методів топогеодезичної підготовки. Основи геоінформаційних систем військового призначення.

### **2.2.13. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Організація військово-космічних систем”**

Основи динаміки руху космічних апаратів. Орбіти польоту, елементи орбіти, траси польоту космічних апаратів. Рішення основних завдань балістико-навігаційного забезпечення управління космічними апаратами.

Установи і підрозділи військово-космічних формувань. Призначення, склад та задачі, що вирішуються. Обов'язки посадових осіб установ і підрозділів військово-космічних формувань.

Вимоги до бойової готовності установ (підрозділів) військово-космічних формувань. Ступені бойової готовності установ (підрозділів) військово-космічних формувань. Ступені готовності засобів наземного комплексу управління космічними апаратами.

Основи оброблення матеріалів від аерокосмічних знімальних систем. Програмно-технічні комплекси та звітні інформаційні та інформаційно-

аналітичні документи, які розробляються. Класифікація та основні тактико-технічні характеристики аерокосмічних знімальних систем.

Космічні радіолінії передачі командно-програмної інформації. Загальна характеристика командної радіолінії передачі командно-програмної інформації. Призначення та основні вимоги до командної радіолінії передачі командно-програмної інформації. Умови функціонування та особливості побудови космічних радіоліній.

Інформаційно-вимірювальні системи космічних апаратів. Загальні технічні вимоги до інформаційно-вимірювальних систем космічних апаратів. Основні відомості про параметри руху, які вимірюються за допомогою інформаційно-вимірювальних систем космічних апаратів.

#### **2.2.14. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Організація зв’язку, автоматизація управління та радіотехнічне забезпечення”**

Зв’язок, радіотехнічне забезпечення (РТЗ) та автоматизація управління (АУ) та їх завдання. Вимоги до зв’язку, РТЗ та АУ і шляхи їх досягнення. Принципи організації зв’язку, РТЗ та АУ. Види та роди зв’язку. Радіотехнічне забезпечення та його складові частини.

Загальна характеристика радіо, радіорелейного, тропосферного, супутникового, транкінгового, проводового зв’язку та зв’язку рухомими засобами. Способи організації різних родів зв’язку. Зв’язок сигнальними засобами. Організаційно-технічні заходи щодо забезпечення радіо, радіорелейного, тропосферного, супутникового, транкінгового зв’язку в умовах радіозавод.

Радіоконтроль і мета його проведення. Дані зі зв’язку та РТЗ і їх характеристика.

Система зв’язку, РТЗ та АУ. Принципи побудови системи зв’язку, РТЗ та АУ. Вимоги до системи зв’язку, РТЗ та АУ і шляхи їх досягнення. Дисципліна зв’язку, РТЗ та АУ. Радіомаскування. Основні засоби радіоелектронної боротьби противника та їх можливості.

Порядок оформлення текстових та графічних документів зі зв’язку, РТЗ та АУ.

Призначення військової частини (підрозділу) зв’язку та РТЗ, склад та завдання, що вирішуються. Обов’язки командира військової частини (підрозділу) зв’язку та РТЗ. Вимоги до бойової готовності, ступені бойової готовності військової частин (підрозділів) зв’язку та РТЗ. Ступені готовності засобів зв’язку, РТЗ та АУ.

Організація бойової підготовки у військових частинах (підрозділах) військ зв’язку, РТЗ, автоматизованих та інформаційних систем (А та ІС). Стандарти підготовки для стаціонарних і мобільних підрозділів зв’язку та РТЗ. Організація і проведення практичних занять на засобах зв’язку та РТЗ. Бойові спроможності підрозділів (стаціонарних та мобільних) батальйону зв’язку та РТЗ військової частини авіації. Проведення індивідуальної підготовки в



підрозділах (стаціонарних та мобільних) військ зв'язку, РТЗ, А та ІС у відповідності до визначених бойових спроможностей.

Організація підготовки особового складу і засобів зв'язку, РТЗ та АУ до забезпечення польотів (перельотів) авіації. Льотна перевірка засобів зв'язку, РТЗ та АУ, організація об'єктивного контролю. Вимоги керівних документів щодо забезпечення безпеки польотів. Обов'язки відповідального чергового зі зв'язку та РТЗ польотів. Ступені готовності засобів зв'язку та РТЗ.

Організація управління, переміщення підрозділів зв'язку та РТЗ. Зміст підготовки підрозділів (стаціонарних та мобільних) батальйону зв'язку та РТЗ військової частини авіації до забезпечення польотів (перельотів) авіації.

Побудова та обладнання основних елементів вузлів зв'язку, РТЗ та АУ військової частини авіації.

Класифікація засобів зв'язку, РТЗ та АУ. Принципи побудови, призначення, тактико-технічні характеристики засобів зв'язку, РТЗ та АУ які перебувають на озброєнні військ зв'язку, РТЗ, А та ІС. Призначення, склад, бойові можливості командно-штабних машин та комплексних апаратних зв'язку.

Види та особливості всебічного забезпечення військ зв'язку, РТЗ, А та ІС.

Види, терміни і організація проведення технічного обслуговування засобів зв'язку, РТЗ та АУ. Визначення і класифікація видів ремонту техніки зв'язку, РТЗ та АУ. Категорії техніки зв'язку, РТЗ та АУ.

### **2.2.15. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Організація інженерно-авіаційного забезпечення”**

Призначення, склад, організаційна структура та завдання авіаційних підрозділів. Базування авіаційних підрозділів, вимоги до базування та основні тактичні нормативи. Організація розміщення авіаційної техніки та авіаційних засобів ураження на аеродромах: основні вимоги до стоянок авіаційної техніки, технічних позицій, порядок розміщення авіаційної техніки. Експлуатація захисних сховищ. Протипожежний захист. Заходи безпеки при роботі на авіаційній техніці.

Основи забезпечення бойових дій авіації. Основи управління авіаційними підрозділами. Пункти управління та їх завдання. Види технічного забезпечення та їх завдання.

Призначення та завдання інженерно-авіаційного забезпечення бойової підготовки авіаційних частин. Організаційна структура інженерно-авіаційної служби авіаційної частини. Документація інженерно-авіаційної служби.

Організація технічної експлуатації та ремонту авіаційної техніки. Організація робіт на авіаційній техніці. Види підготовки авіаційної техніки до польотів. Регламентні, періодичні та профілактичні роботи на авіаційній техніці. Особливості зберігання авіаційної техніки резерву. Особливості організації технічної експлуатації авіаційної техніки в бойових умовах.

Організація інженерно-авіаційного забезпечення польотів.

Організація експлуатації засобів обслуговування авіаційної техніки загального та спеціального використання. Організація отримання, обліку та використання інструменту. Організація утримання та використання спеціальних автомобілів.

Призначення та види ремонту авіаційної техніки, сили та засоби ремонтного процесу. Особливості виконання військового ремонту у бойових умовах. Можливості інженерно-авіаційної служби частин щодо відновлення пошкодженої авіаційної техніки.

Порядок одержання, відправлення в ремонт, обліку, списання та розбирання авіаційної техніки. Передача авіаційної техніки.

Організація забезпечення перебазування авіаційних частин, особливості та порядок перебазування інженерно-технічного складу та технічного майна.

Організація інженерно-технічної підготовки особового складу авіаційних частин: мета та завдання інженерно-технічної підготовки; методи проведення; порядок введення до строю інженерно-технічного складу; підготовка класних спеціалістів; перенавчання на нову авіаційну техніку; навчальна база.

Підтримання надійності авіаційної техніки: чинники, які впливають на надійність авіаційної техніки; заходи інженерно-авіаційної служби щодо забезпечення безвідмовності авіаційної техніки.

Підготовка інженерно-авіаційної служби до забезпечення бойових дій. Організація інженерно-авіаційного забезпечення бойових дій авіаційних частин. Боеготовність інженерно-технічного складу та авіаційної техніки, якими чинниками вона визначається. Заходи інженерно-авіаційного забезпечення щодо приведення авіаційної техніки та інженерно-технічного складу у бойову готовність. Організація утримання та відновлення справності авіаційної техніки в ході приведення військових частин авіації у бойову готовність.

Планування інженерно-авіаційного забезпечення бойових дій. Організація роботи інженерно-авіаційної служби в умовах застосування зброї масового ураження.

Організація ведення обліку, списання майна номенклатури служби авіаційного озброєння.

Планування ракетно-технічного забезпечення бойових дій.

Основні льотно-технічні характеристики літаків, безпілотних літальних апаратів, основних зразків авіаційних засобів ураження, що знаходяться на озброєнні авіації Збройних Сил України.

Використання іноземних матеріально-технічних засобів, позаштатних пально-мастильних матеріалів.

**2.2.16. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Організація експлуатації та ремонту озброєння та військової техніки зенітних ракетних військ”**

Технічне забезпечення зенітних ракетних військ (визначення, види технічного забезпечення, мета їх організації та здійснення).

Експлуатація озброєння і військової техніки (визначення), порядок введення в експлуатацію озброєння і військової техніки, види експлуатації озброєння і військової техніки в залежності від призначення, їх зміст. Експлуатація озброєння і військової техніки зенітних ракетних військ за технічним станом (зміст, мета, сутність, види робіт для переведення озброєння і військової техніки на експлуатацію за технічним станом, етапи експлуатації озброєння і військової техніки за технічним станом порядок освоєння експлуатації за технічним станом). Основні показники експлуатації озброєння і військової техніки зенітних ракетних військ.

Ремонт військової техніки зенітних ракетних військ (визначення), види ремонту у відповідності до єдиної системи комплексного технічного обслуговування і ремонту озброєння і військової техніки (визначення).

Технічне обслуговування озброєння і військової техніки (призначення, види, і періодичність технічного обслуговування).

Засоби технічного обслуговування і ремонту озброєння і військової техніки військових частин зенітних ракетних військ (їх перелік та призначення).

Порядок оцінювання стану озброєння і військової техніки у військовій частині зенітних ракетних військ.

Визначення, склад та завдання зенітних ракетних комплексів (зенітних ракетних систем). Основні вимоги до сучасних зенітних ракетних комплексів (зенітних ракетних систем). Класифікація зенітних ракетних комплексів, їх основні функціональні складові (цільовий та ракетний канали: визначення). Основні тактико-технічні характеристики зенітних ракетних комплексів (систем), що знаходяться на озброєнні підрозділів зенітних ракетних військ. Призначення зенітної керованої ракети, помилки наведення ЗКР на ціль за характером та за причинами виникнення.

Підготовка підрозділів зенітних ракетних військ до заступання на бойове чергування.

Організація бойової підготовки та порядок оцінки її стану у підрозділі зенітних ракетних військ. Підготовка та проведення тактичного навчання з підрозділом зенітних ракетних військ. Документи, які відпрацьовуються для проведення тактичного навчання з підрозділами зенітних ракетних військ.

Правила розроблення та оформлення графічних бойових документів, умовні позначки, що використовуються для нанесення інформації на карти.

### **2.2.17. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Організація експлуатації та ремонту озброєння та військової техніки радіотехнічних військ”**

Побудова, бойові можливості, експлуатація та ремонт основного озброєння і військової техніки РТВ. Призначення, склад і основні завдання, які

вирішуються зразком радіоелектронної техніки (РЕТ). Структурна схема зразка РЕТ, завдання, які вирішуються основними його елементами.

Класифікація РЕТ. Основні тактико-технічні характеристики РЕТ, що знаходиться на озброєнні підрозділів РТВ.

Технічне обслуговування зразка РЕТ: призначення, види, періодичність і обсяг технічних обслуговувань зразка РЕТ. Вплив різних факторів на надійність роботи апаратури. Характеристика експлуатаційної документації. Методи поточного ремонту зразка РЕТ у підрозділі.

Сили та засоби технічного забезпечення ртб. Організація технічного забезпечення ртб у мирний час. Загальні положення щодо організації інженерно – радіоелектронного забезпечення радіотехнічних військ. Сили і засоби інженерно – радіоелектронного забезпечення РТВ.

Розроблення плануючих документів з технічної експлуатації РЕТ у службі озброєння ртбр.

Експлуатація та ремонт військової техніки РТВ (визначення, основні етапи експлуатації). Види ремонту у відповідності до єдиної системи комплексного технічного обслуговування і ремонту ОВТ. Організація поточного ремонту зразка озброєння у підрозділі.

Організація військового ремонту ОВТ РТВ. Ремонтне виробництво і виробничий процес військового ремонту ОВТ в частині РТВ. Типові процеси військового ремонту ОВТ РТВ. Організація військового ремонту ОВТ в ході бойового застосування військової частини РТВ. Система капітального ремонту ОВТ РТВ. Основи функціонування системи капітального ремонту ОВТ в ЗС України. Особливості капітального ремонту РЕТ РТВ. Показники якості військової продукції та їх забезпечення.

Основні положення тактики РТВ (призначення та завдання РТВ, принципи бойового застосування РТВ, радіолокаційне поле та його параметри, бойові можливості РТВ, радіолокаційна розвідка, способи обробки та видачі радіолокаційної інформації).

Засоби повітряного нападу (класифікація та бойові можливості).

## **2.2.18. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Організація аеродромно-технічного та інженерно-аеродромного забезпечення”**

Призначення, види та завдання тилового забезпечення військових частин авіації. Організація тилу військової частини авіації. Завдання підрозділів та служб тилу військової частини авіації. Основні завдання аеродромно-технічного забезпечення військових частин авіації. Заходи, що проводяться в тилу військової частини авіації щодо забезпечення безпеки польотів та попередження дорожньо-транспортних пригод. Організація протипожежної охорони у військових частин авіації.

Основні завдання інженерно-аеродромного забезпечення. Класифікація аеродромів авіації Збройних Сил України. Характеристика аеродрому як об’єкта оборони. Мета та завдання наземної оборони аеродромів. Розташування

об'єктів військової частини авіації на аеродромі. Заходи щодо підтримання аеродромів у постійній експлуатаційній готовності. Види ремонту аеродромів та їх характеристика.

Заходи, які проводять в підрозділах та службах тилу при приведенні військових частин авіації в бойову готовність. Перелік заходів переведення військових частин забезпечення життєдіяльності на функціонування в умовах особливого періоду.

Організація аеродромно-технічного забезпечення польотів військових частин авіації. Вимоги керівних документів щодо контролю засобів наземного забезпечення польотів, якості матеріальних засобів перед допуском їх до застосування. Основні завдання забезпечення пально-мастильними матеріалами. Основні завдання продовольчого забезпечення, порядок забезпечення речовим майном та лазнево-прального обслуговування. Порядок видачі матеріальних засобів в авіаційні підрозділи.

Загальні положення про перевезення військ залізничним та повітряним транспортом. Організація управління та забезпечення маршу автомобільних колон військової частини авіації при переміщенні на оперативний аеродром. Основні документи, які розробляються у штабі військової частини авіації на організацію й здійснення маршу наземного ешелону.

Завдання та організаційна структура автомобільної та електрогазової служби. Елементи автомобільного парку та їх обладнання. Вимоги керівних документів щодо планування та організації експлуатації і ремонту автомобільної та електрогазової техніки.

Засоби забезпечення літальних апаратів газами. Газодобувні станції. Установки для заправки і транспортування газів. Установки для газифікації і стиснення газів. Установки для зарядки газами.

Засоби електропостачання і запуску літальних апаратів. Аеродромні рухомі електроагрегати. Централізовані системи електропостачання літаків.

Засоби заправки літаків паливом і рідинами. Засоби для перевірки і дозаправки гідросистем літальних апаратів. Заправники паливом. Заправники маслом і спеціальними рідинами. Кондиціонери і підігрівачі.

Засоби підготовки аеродромів до польотів. Засоби механізації, які застосовуються на аеродромі. Аеродромні засоби пожежогасіння.

Засоби для зарядки авіаційних акумуляторних батарей.

Особливості використанні, технічного обслуговування, ремонту й евакуації автомобільної та електрогазової техніки.

### **2.2.19. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Застосування та управління діями військових частин та установ матеріально-технічного забезпечення”**

Призначення, види та завдання матеріально-технічного (логістичного) забезпечення. Сили та засоби матеріально-технічного (логістичного) забезпечення частин Повітряних Сил.

Військові частини та установи логістики Повітряних Сил. Призначення та завдання об'єднаного центру матеріально-технічного забезпечення, авіаційної комендатури, окремого інженерно-аеродромного батальйону, арсеналу ракетного озброєння і боєприпасів.

Призначення та завдання озброєння та інженерно-авіаційної служби авіаційної бригади. Призначення та завдання служб озброєння зенітної ракетної бригади (полку). Призначення та завдання служб озброєння радіотехнічної бригади. Основні типи озброєння та військової техніки частин Повітряних Сил.

Призначення та завдання тилу авіаційної бригади. Призначення та завдання тилу зенітної ракетної бригади (полку). Призначення та завдання тилу радіотехнічної бригади. Завдання підрозділів та служб тилу військових частин Повітряних Сил.

Класифікація аеродромів авіації Збройних Сил України. Розташування об'єктів військової частини авіації на аеродромі. Заходи щодо підтримання аеродромів у постійній експлуатаційній готовності.

Заходи, які проводять в підрозділах та службах тилу при приведенні військової частини авіації в бойову готовність. Перелік заходів переведення військових частин забезпечення життєдіяльності на функціонування в умовах особливого періоду.

Військові запаси матеріальних засобів, їх призначення, розміри, ешелонування, розподілення і джерела поповнення.

Організація матеріального забезпечення військових частин Повітряних Сил. Заходи, що проводяться в бригаді (полку) щодо матеріального забезпечення заходів бойової підготовки військ. Порядок видачі матеріальних засобів в підрозділи. Основні завдання продовольчого забезпечення, порядок забезпечення речовим майном та лазнево-прального обслуговування. Норми забезпечення речовим майном солдатів, сержантів і офіцерів Збройних Сил України.

Загальні положення про перевезення військ автомобільним, залізничним та повітряним транспортом. Завдання та організаційна структура автомобільної служби військової частини. Елементи автомобільного парку та їх обладнання. Вимоги керівних документів щодо планування та організації експлуатації і ремонту автомобільної техніки.

Організація підвезення матеріальних засобів у військові частини та підрозділи (у мирний час). Порядок приймання, обліку і видачі матеріальних засобів. Транспортні засоби підвезення військової частини. Призначення і тактико-технічні характеристики автомобілів, причепів, автоцистерн та автопаливо-масло заправників. Норми навантаження боєприпасів, пального, продовольства і речового майна на автомобілі та причепи.

Засоби забезпечення техніки паливом та їх характеристика.

Засоби продовольчої служби та їх характеристика.

**2.2.20. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Організація інженерного забезпечення бойових дій військ (сил)”**

Мета, завдання і заходи щодо інженерного забезпечення військ (сил) у загальновійськовому бою.

Сутність інженерного забезпечення бойових дій військ, його місце серед інших видів бойового забезпечення, вимоги, що до нього ставляться. Основні завдання інженерного забезпечення бойових дій військ, сили та засоби, які залучаються для виконання завдань інженерного забезпечення в основних видах бою. Найважливіші принципи інженерного забезпечення та принципи бойового застосування інженерних військ.

Основи бойової мобілізаційної готовності інженерних військ та інженерної підготовки військових частин (підрозділів) родів військ.

Обов'язки начальника інженерної служби бригади щодо організації інженерного забезпечення бойових дій військ.

Інженерне обладнання смуги оборони бригади, черговість, строки, обсяги. Вміння показати дії загальновійськових та інженерних військ схемою.

Організація інженерного забезпечення загальновійськових частин (підрозділів) у наступі. Інженерне забезпечення підготовки та ведення наступу бригадою.

Форми, зміст та порядок відпрацювання основних документів, планування та організації інженерного забезпечення бойових дій загальновійськових частин (підрозділів) у різноманітних видах бою.

Організація взаємодії і виконання завдань інженерного забезпечення на місцевості. Управління військовими частинами (підрозділами) інженерних військ.

Основи організації і ведення інженерної розвідки. Організація виконання завдань інженерної розвідки в основних видах бою бригади (оборона, наступ) та пересуванні бригади.

Інженерне забезпечення форсування бригадою водної перешкоди. Потреба бригади в інженерних силах і засобах. Організація інженерного забезпечення зустрічного бою. Організація інженерного забезпечення загальновійськових частин (підрозділів) на марші. Призначення військових частин (підрозділів) інженерних військ, їх склад і бойові можливості, принципи бойового застосування.

#### **2.2.21. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Організація радіаційного, хімічного та біологічного захисту військ (сил)”**

Мета, завдання і заходи РХБ захисту військ (сил) в основних видах бою.

Організація РХБ захисту військової частини (підрозділу) під час підготовки до бойових дій. Порядок і зміст роботи начальника служби РХБ захисту військової частини (підрозділу) при організації РХБ захисту. Перелік, структура і зміст плануючих документів із РХБ захисту військової частини (підрозділу) в основних видах бою.

Призначення військового підрозділу військ РХБ захисту, її склад і можливості. Послідовність і зміст роботи командира військового підрозділу при організації бойових дій. Зміст рішення командира військового підрозділу

військ РХБ захисту на виконання завдань за призначенням. Структура бойового наказу командира військового підрозділу військ РХБ захисту.

Мета, завдання і заходи технічного забезпечення РХБ захисту військ.

Організація технічного забезпечення РХБ захисту військ.

Озброєння РХБ захисту військ. Призначення, ТТХ і порядок використання технічних засобів для здійснення завдань РХБ захисту.

Вимоги нормативно-правових документів щодо екологічної безпеки у військах. Організація екологічної безпеки у військовій частині в мирний час.

Обов'язки посадових осіб військової частини з охорони навколишнього природного середовища.

### **2.2.22. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією—“Організація ракетно-технічного та артилерійсько-технічного забезпечення”**

Сутність та завдання ракетно-технічного забезпечення (РТЗ). Сутність та завдання артилерійсько-технічного забезпечення (АТЗ). Сили та засоби ракетно-технічного та артилерійсько-технічного забезпечення, їх характеристика.

Класифікація запасів ракет і боєприпасів (РіБ) за призначенням і належністю до певного рівня забезпечення (місць утримання). Класифікація запасів РіБ за цільовим призначенням та порядком витрат. Норми накопичення, утримання та ешелонування непорушних запасів ракет і боєприпасів. Військові запаси РіБ, їх ешелонування та джерела поповнення.

Експлуатація ракетно-артилерійського озброєння (РАО). Загальні положення. Єдина система комплексного технічного обслуговування та ремонту. Види технічного обслуговування та їх характеристика (призначення, періодичність проведення, сили та засоби, що залучаються, основні роботи, що виконуються). Планування експлуатації РАО та облік витрат ресурсу. Категорування РАО, РіБ.

Отримання, введення в експлуатацію, облік, передача та списання РАО. Порядок подання рекламацій. Організація технічного обслуговування РАО, РіБ в підрозділі, частині. Організація контролю технічного і якісного стану РАО в підрозділі і частині. Порядок експлуатації РАО в різних умовах.

Вимоги керівних документів щодо організації зберігання РАО, РіБ у військах. Вимоги до місць зберігання стрілецької зброї та боєприпасів.

Організація транспортування РАО, РіБ.

Консервація і розконсервація озброєння, стрілецької зброї. Консерваційні матеріали, загальна характеристика, класифікація, вимоги, основні властивості, область застосування і термін зберігання.

Відновлення РАО. Складові частини відновлення РАО. Види ремонту та їх характеристики (призначення, періодичність проведення, якими силами та засобами проводяться основні роботи, що виконуються). Способи та методи ремонту РАО. Організація військового ремонту РАО в стаціонарних умовах. Пості, ділянки і приміщення пункту технічного обслуговування і ремонту. Основне обладнання пункту технічного обслуговування та ремонту. Порядок



здавання РАО в ремонт і отримання з ремонту. Планування, облік і звітність при військовому ремонті. Організація ремонту РАО в польових умовах. Призначення, основне технологічне обладнання та тактико-технічні характеристики уніфікованого комплексу ремонтних засобів ПМ 2-70, ДАРМ-70. Призначення, основне технологічне обладнання та тактико-технічні характеристики рухомих засобів технічного обслуговування, ремонту та евакуації ОВТ (МРС-АР, МРС-ОР, МРМ, ОП, ОЭ, Н-1-Л, МТО-В, МРТС, 9В871-2, 9В862, 9В863, 9В866, 9В921, ТРМ-80, БРЕМ-1, БРЕМ-2, СРЗ-А, МТО-АТ, МТО-АТГ, МТО-4ос, МРС-АТ, ПАРМ-1, КЕТ-Л, МТО-І, МРІВ).

Озброєння та військова техніка. Теоретичні основи будови та основні тактико-технічні характеристики РАО (Д-30, 2С1, 2С3, 9К22 "Тунгуска", 9К35 "Стріла-10", 9К38 "Ігла", 9К310 "Ігла-1", ЗУ-23-2, 2С12, 2С9, 2Б9М, БМ-21, МТ-12, 9П148, 9П149, АГС-17, РПГ-7В).

### **2.2.23. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Організація танко-технічного та автотехнічного забезпечення”**

Експлуатація ОВТ. Основні етапи експлуатації ОВТ. Забезпечення військ ОВТ. Отримання, введення в експлуатацію, облік, передача та списання ОВТ. Порядок подання рекламацій. Класифікація ОВТ за групами експлуатації. Вимоги керівних документів по нормам витрат ресурсу ОВТ. Планування експлуатації ОВТ та облік витрат ресурсу. Категорювання ОВТ. Вимоги керівних документів та загальні положення по технічному обслуговуванню ОВТ. Види технічного обслуговування та їх характеристики (призначення, періодичність проведення, сили та засоби, що залучаються, основні роботи, що виконуються). Вимоги керівних документів по організації зберігання ОВТ у військах. Організація перевірки стану ОВТ. Періодичність перевірок стану ОВТ посадовими особами. Організація транспортування ОВТ. Обладнання стаціонарних і польових парків та їх елементів. Внутрішній порядок у парку. Організація проведення паркового та парко-господарського дня. Вимоги керівних документів до місць зберігання стрілецької зброї та боєприпасів.

Відновлення ОВТ. Складові частини відновлення ОВТ. Види ремонту та їх характеристики (призначення, періодичність проведення, якими силами та засобами проводяться основні роботи, що виконуються). Способи та методи ремонту ОВТ. Організація військового ремонту ОВТ в стаціонарних умовах. Пости, ділянки і приміщення пункту технічного обслуговування і ремонту. Основне обладнання ПТОР. Порядок здавання ОВТ в ремонт і отримання з ремонту. Планування, облік і звітність при військовому ремонті. Організація ремонту ОВТ в польових умовах. Призначення, основне технологічне обладнання та тактико-технічні характеристики рухомих засобів технічного обслуговування, ремонту та евакуації ОВТ (МРС-АР, МРМ, ОП, ОЭ, МТО-80, ТРМ-80, БРЕМ-1, БРЕМ-2, СРЗ-А, МТО-АТ, МТО-АТГ, МТО-4ос, МРС-АТ, ПАРМ-1, КЕТ-Л, МТО-І, МРІВ).

Озброєння та військова техніка. Класифікація ОВТ. Теоретичні основи будови та основні тактико-технічні характеристики озброєння та військової

техніки Сухопутних військ (Т-64БВ, БМП-1, БМП-2, БТР-70, БТР-80, ГАЗ-66, ЗИЛ-131, Урал-4320, КамАЗ-4310, КрАЗ-260, МТ-ЛБ).

#### **2.2.24. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Організація метрологічного забезпечення військ (сил)”**

Призначення вимірювань параметрів технічних засобів ОВТ. Фізичні основи вимірювань. Види, засоби і методи вимірювань. Похибки вимірювань та їх класифікація. Поняття невизначеності вимірювань. Метрологічні характеристики засобів вимірювальної техніки військового призначення. Засоби для радіоелектронних вимірювань та їх метрологічне обслуговування. Засоби для вимірювань електричних і магнітних величин та їх метрологічне обслуговування. Засоби для теплофізичних вимірювань та їх метрологічне обслуговування. Засоби для вимірювання тиску та їх метрологічне обслуговування. Міри і прилади вимірювання витрат та об'єму рідин і газів, їх метрологічне обслуговування. Засоби для вимірювання маси та їх метрологічне обслуговування. Засоби для вимірювання механічних властивостей матеріалів, сили, твердості та їх метрологічне обслуговування. Засоби для вимірювання часу і параметрів руху та їх метрологічне обслуговування. Міри та прилади для вимірювання геометричних величин, їх метрологічне обслуговування. Засоби для оптико-фізичних вимірювань, їх повірка та калібрування. Прилади медичного призначення, їх повірка та калібрування. Вимірювально-інформаційні системи та їх метрологічне обслуговування.

Постачання вимірювальної техніки. Приймання та особливості обліку вимірювальної техніки. Технічне обслуговування вимірювальної техніки. Зберігання і транспортування вимірювальної техніки. Категорювання вимірювальної техніки. Списання вимірювальної техніки. Застосування військових засобів вимірювальної техніки військового призначення (ЗВТВП).

Ремонт ЗВТВП. Калібрування (повірка) ЗВТВП. Метрологічне обслуговування ОВТ. Планування і звітність з метрологічного забезпечення. Організація роботи виїзних метрологічних груп. Вимоги до розміщення військових метрологічних лабораторій. Особливості розміщення обладнання військових метрологічних лабораторій за видами вимірювань. Порядок формування та використання обмінних фондів ЗВТВП. Порядок застосування калібрувальних тавр. Призначення, основне технологічне обладнання та тактико-технічні характеристики пересувних засобів метрологічного забезпечення (ПЛВТ А2-3, ПЛВТ УА2-4 А/Б, ПЛВТ А3-2, ПЛВТ АРМ, КРВЛ-2, КВП-У1).

Організаційні та науково-методичні основи державної стандартизації. Основні завдання стандартизації у воєнній сфері. Класифікація та кодування техніко-економічної інформації. Каталогізація оборонної продукції.

Основи кваліметрії. Оцінювання якості вимірювальної техніки.

## **2.2.25. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Організація тилового забезпечення військових частин (за видами та родами військ і сил)”**

Військовий тил, призначення і завдання військового тилу, вимоги до нього.

Підготовка військового тилу. Заходи завчасної та безпосередньої підготовки військового тилу.

Розміщення та переміщення підрозділів військового тилу. Шляхи підвезення та евакуації (колонні шляхи), їх призначення, підготовка та підтримання у проїжджому стані.

Організація захисту, охорони та оборони підрозділів тилу.

Матеріальне забезпечення підрозділів при підготовці та в ході ведення бою. Порядок забезпечення підрозділів різними матеріальними засобами.

Потреба підрозділів у матеріальних засобах. Розрахунково-постачальні одиниці, їх призначення і характеристика. Бойовий комплект, заправка основних типів озброєння, бойових та транспортних машин механізованого батальйону, добовидача продовольства.

Військові запаси матеріальних засобів, їх призначення, розміри, ешелонування, ділення і джерела поповнення. Непорушний (незнижувальний) запас матеріальних засобів як частина військових запасів, його розміри по боєприпасах, пальному і продовольству.

Забезпечення частин і підрозділів водою. Норми витрати води на різні потреби на одну людину і одиницю техніки.

Призначення, склад, завдання і можливості взводу матеріального забезпечення механізованого (танкового) батальйону. Призначення, склад, завдання, технічне оснащення та можливості підрозділів взводу матеріального забезпечення мб (тб) (автомобільних відділень, господарського відділення). Призначення, склад, завдання, технічне оснащення та можливості підрозділів матеріального забезпечення військової частини (речової ремонтної майстерні, польової лазні, їдальні).

Розміщення функціональних підрозділів взводу матеріального забезпечення (батальйонного пункту заправки, батальйонного продовольчого пункту) мб (тб) на місцевості, вимоги до районів розміщення, обладнання районів. Тактико-тилові нормативи розміщення підрозділів взводу матеріального забезпечення.

Дії функціональних підрозділів взводу матеріального забезпечення щодо організації заправки техніки мб (тб) та харчування особового складу при підготовці і в ході ведення оборонного (наступального) бою та на марші. Організація утримання та зберігання установлених запасів пального, продовольства в мб (тб), порядок їх витрати та поповнення.

Обов'язки командира, начальника штабу і заступника командира з тилу щодо управління тилом батальйону (дивізіону).

Тилове забезпечення підрозділів батальйону (дивізіону) в оборонному бою. Підготовка тилу. Розміщення і переміщення підрозділів тилу, вибір, використання наявних доріг (колонних шляхів) для підвезення та евакуації. Організація захисту, охорони та оборони тилу. Підготовка району розміщення підрозділів тилу в інженерному відношенні та його обладнання, обсяг земляних робіт.

Матеріальне забезпечення підрозділів батальйону (дивізіону) під час підготовки до оборонного бою. Накопичення запасів матеріальних засобів, організація підвезення матеріальних засобів, технічне обслуговування, ремонт спеціальних транспортних засобів і похідних кухонь.

Матеріальне забезпечення підрозділів батальйону (дивізіону) в ході ведення оборонного бою. Організація підвезення матеріальних засобів, заправка машин паливом, поповнення запасів боєприпасів, забезпечення особового складу гарячою їжею, ремонт та евакуація пошкодженої техніки тилу. Управління тилом.

Тилове забезпечення підрозділів батальйону (дивізіону) у наступальному бою. Підготовка тилу. Розміщення і переміщення підрозділів тилу. Вибір, використання наявних доріг (колонних шляхів) для підвезення та евакуації. Заходи щодо захисту, оборони і охорони підрозділів тилу батальйону (дивізіону) під час підготовки і у ході наступального бою.

Матеріальне забезпечення підрозділів батальйону в ході ведення наступального бою. Організація підвезення матеріальних засобів, заправка техніки паливом, поповнення запасів боєприпасів, забезпечення особового складу гарячою їжею, ремонт та евакуація пошкодженої техніки тилу. Управління тилом.

Тилове забезпечення підрозділів батальйону (дивізіону) на марші. Завдання тилу у ході здійснення батальйоном (дивізіоном) маршу. Побудова колони підрозділів тилу на марші. Потреба в пальному і організація заправки техніки батальйону (дивізіону). Забезпечення особового складу гарячою їжею. Технічне обслуговування, ремонт та евакуація пошкодженої техніки тилу. Управління тилом.

Тилове забезпечення підрозділів батальйону (дивізіону) у зустрічному бою. Завдання тилу. Розміщення і переміщення підрозділів тилу. Використання колонних шляхів і доріг для підвезення і евакуації; захист, охорона та оборона тилу. Можливі витрати боєприпасів і пального та організація поповнення їх у підрозділах. Ремонт та евакуація техніки тилу. Управління тилом.

Військове господарство. Організація і ведення військового господарства.

Склад військового господарства і його основні завдання.

Обов'язки командирів частин і підрозділів, їх заступників, начальників служб щодо організації і ведення військового господарства. Підготовка об'єктів господарського призначення до роботи у зимових умовах. Загальні протипожежні заходи, які проводяться у частинах і підрозділах. Контроль господарської діяльності частини і підрозділу. Матеріальна відповідальність військовослужбовців, робітників і службовців за збитки, заподіяні державі.

Матеріальне і торговельно- побутове забезпечення частин і підрозділів у мирний час. Порядок забезпечення підрозділів матеріальними засобами у мирний час. Джерела поповнення і порядок відпускання матеріальних засобів.

Організація підвезення матеріальних засобів у частини та підрозділи (у мирний час). Порядок приймання, обліку і видачі матеріальних засобів.

Норми забезпечення речовим майном солдатів, сержантів і офіцерів Збройних Сил України.

Заправка машин у військовій частині. Порядок документального оформлення витрат пального. Заходи щодо зберігання отруйних технічних речовин.

Порядок забезпечення матеріальними засобами підрозділів, розташованих окремо від своєї частини.

Ротне господарство. Основні завдання та організація ротного господарства. Обов'язки начальників служб тилу щодо організації і ведення ротного господарства. Приміщення роти, їх призначення, обладнання, утримання, опалення, провітрювання та освітлення. Обов'язки осіб добового наряду щодо утримання приміщень і території, що закріплена за підрозділами. Отримання, організація зберігання, експлуатації техніки та майна роти. Порядок клеймування речового майна. Заходи щодо зберігання і ефективного використання матеріальних засобів у підрозділах. Приймання та здавання ротного господарства командиром і старшиною роти.

Технічні засоби служб тилу. Призначення і тактико-технічні характеристики автомобілів ГАЗ-66, ЗІЛ-131, УРАЛ-4320, УРАЛ-43202, КАМАЗ-5320, КАМАЗ-4310, КРАЗ-255Б, КРАЗ-260М, КРАЗ-6322, КРАЗ-5233 та причепів І-АП-0,5, І-АП-1,5, 2-ПН-4м, 2-П-8.

Призначення і тактико-технічні характеристики засобів транспортування та заправки паливом: автоцистерн АЦ-4,3-131, АЦ-5,5-4320, АЦ-8,5-255Б, АЦ-10-260; автопричепів ПЦ-4,2, ПЦ-6,7; автопаливомаслозаправників АПМЗ-5,0-4320, АПМЗ-5,5-4310.

Норми навантаження боєприпасів, пального, продовольства і речового майна на автомобілі та причепи. Технічні характеристики обладнання, що використовується для виконання вантажувально-розвантажувальних робіт.

Засоби перекачки пального. Призначення і короткі тактико-технічні характеристики ПСП-75, ПСП-160, МНУП-80, МНУМ-14. Основні правила їх експлуатації.

Паливо-заправні колонки, їх типи, тактико-технічні характеристики. Польові заправні пункти пального ПЗП-10, ПЗП-14, ПЗП-20, їх призначення і тактико-технічні характеристики. Призначення і тактико-технічні характеристики резервуарів МР-4, МР-6. Бочки і бідони, їх номенклатура, короткі тактико-технічні характеристики.

Технічні засоби приготування і транспортування гарячої їжі у польових умовах, їх призначення і короткі тактико-технічні характеристики: кухні автомобільні ПАК-200, ПАК-200М, причепні КП-125, КП-130; переносні КО-

75, МК-10, МК-30, КП-20; кип'ятильники ПНК-2; плити причіпні ПП-170; плити переносні ПП-40; термоси ТВН-12, ТН-36.

Технічні засоби підвезення продовольства і води, їх призначення і короткі тактико-технічні характеристики: автомобілі-фургони хлібні АФХ-53, ізотермічні АФІ-53 та комбіновані АФК-53; причіпні ЦВ-1,2 і переносні ЦВ-4, ЦВ-3 цистерни для води; автоводоцистерни АЦХТ-4,5, АЦХТ-5, АВЦ-1,7.

Майстерня для ремонту речового майна військової частини, її обладнання. Призначення, будова і тактико-технічні характеристики похідних швейних машин 322м, 323 і 378 класів.

Польова лазня, її обладнання. Призначення, будова і тактико-технічні характеристики ДДА-66, ДДА-2, ДДА-3, ДДП-2.

### **2.2.26. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Економіка та фінансове забезпечення військ (сил)”**

Економіка Збройних Сил України. Економіка Збройних Сил України як складова оборонної економіки держави. Господарський механізм економіки Збройних Сил України та ефективність його функціонування. Сутність, структура та джерела задоволення воєнно-економічних потреб. Управління воєнно-економічними ресурсами.

Оборонний бюджет держави. Фіскальна політика та державний бюджет. Витрати на оборону в Україні. Особливості функціонування механізму складання оборонного бюджету.

Воєнно-економічна інтеграція країн блоку НАТО. Воєнно-економічна інтеграція України у світове товариство.

Економічні потреби локальних війн і збройних конфліктів. Оптимізація економічного забезпечення Збройних Сил України в можливих обмежених війнах і регіональних конфліктах. Воєнно-технічна політика України.

Поняття, предмет, зміст, завдання і принципи воєнно-економічного аналізу та інформаційна база його організації. Характеристика і способи визначення показників корисного ефекту. Методи визначення витрат щодо рішень, які приймаються у військовій сфері. Поняття витрат, їх класифікація та загальна характеристика методів визначення. Визначення одночасових вартісних показників. Визначення поточних вартісних показників. Методи воєнно-економічного обґрунтування рішень у військовій сфері. Загальна характеристика методів. Зміст методу порівняльного оцінювання варіантів. Економічна ефективність організаційно-технічних заходів. Воєнно-економічний аналіз процесу підготовки особового складу. Методика воєнно-економічного аналізу навчання, бою, операції.

Сутність і організація економічної та господарської діяльності у військах (силах). Господарська діяльність з метою отримання додаткових джерел фінансування. Види господарської діяльності, якими дозволено займатися в Збройних Силах України, та порядок їх здійснення. Порядок обліку і використання коштів, отриманих від господарської діяльності.

Основні напрямки удосконалення економічної та господарської діяльності у військах (силах).

Фінансове забезпечення військової частини (з'єднання). Сутність фінансового забезпечення військової частини (з'єднання), його складові елементи і місце серед інших видів забезпечення.

Принципи фінансового забезпечення, поняття фінансової дисципліни, основні вимоги та відповідальність за її дотримання, складові елементи фінансової дисципліни. Розпорядники коштів за кошторисом Міністерства оборони України, їх обов'язки, права та відповідальність. Фінансові органи розпорядників бюджетних коштів. Основні завдання фінансово-господарської діяльності. Обов'язки забезпечувального фінансового органу стосовно військових частин, які зараховані до нього на фінансове забезпечення. Обов'язки, відповідальність та права посадових осіб військової частини щодо ведення фінансового господарства. Джерела фінансового забезпечення військової частини, їх класифікація. Кошти загального фонду. Кошти спеціального фонду.

Фінансове планування, порядок витребування та використання бюджетних асигнувань. Завдання фінансового планування у військовій частині. Принципи фінансового планування у військовій частині. Послідовність здійснення фінансового планування у військовій частині відповідно до вимог бюджетного законодавства. Учасники процесу фінансового планування у військовій частині. Обов'язки та відповідальність начальників служб у процесі фінансового планування. Основні фінансово-планові документи, які використовуються військовою частиною у процесі фінансового планування для витребування і використання коштів. Підстави для складання кошторису, плану асигнувань загального фонду бюджету, плану асигнувань спеціального фонду державного бюджету (за винятком власних надходжень військової частини) та зведених показників спеціального фонду кошторису у військовій частині. Організація роботи щодо визначення потреби військової частини в коштах на рік, що планується. Планування надходжень коштів від господарської діяльності та інших власних надходжень військових частин. Витребування грошових коштів військовою частиною. Уточнення планів діяльності військової частини на підставі затверджених кошторисів і планів асигнувань. Порядок внесення змін до кошторисів та планів асигнувань. Контроль відповідних установ Державного казначейства України за здійсненням видатків, відповідністю їх обсягів розмірам, визначеним у кошторисах і планах асигнувань розпорядників коштів. Взяття зобов'язань військовою частиною щодо видатків. Уточнення потреби у коштах на наступний місяць.

Казначейське обслуговування виконання кошторисів військових частин. Порядок відкриття рахунків в органах Державного казначейства України та здійснення безготівкових розрахунків. Порядок отримання готівки та її зберігання.

Організація будівництва і капітального ремонту у військовій частині, що виконуються господарським способом. Обов'язки посадових осіб щодо їх

проведення. Планування і фінансування будівництва і капітального ремонту, що виконуються військовими частинами господарським способом, та їх матеріальне забезпечення. Облік та звітність щодо будівництва і капітального ремонту, які здійснюються господарським способом. Місце і роль фінансових органів по контролю за будівництвом та капітальним ремонтом, що здійснюються господарським способом.

Закупівля товарів, робіт і послуг за державні кошти та здійснення розрахунків за укладеними військовою частиною договорами. Основні етапи закупівлі. Тендерний комітет, права та обов'язки його членів. Укладання трудової угоди із фізичними особами. Роль і місце фінансових органів при укладанні договорів та трудових угод. Здійснення контролю щодо оплати договорів, отриманих матеріалів, виконаних робіт, наданих послуг.

Порядок використання коштів. Виплата грошового забезпечення та заробітної плати. Відшкодування витрат на службові відрядження.

Порядок сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) військовими частинами Збройних Сил України.

Порядок організації роботи у військовій частині щодо утримання та обліку розрахунків за аліментами.

Порядок зарахування військової частини на фінансове забезпечення.

Порядок ліквідації фінансового господарства військової частини.

Фінансове забезпечення військової частини при зміні дислокації.

Обов'язки військової частини у зв'язку закінченням бюджетного року.

Бухгалтерський облік і фінансова звітність. Головні завдання бухгалтерського обліку. План рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ та Порядок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ. Первинні документи бухгалтерського обліку. Регістри бухгалтерського обліку. Книги бухгалтерського обліку. Порядок складання та подання місячної, квартальної та річної фінансової звітності. Склад фінансової звітності.

Діловодство фінансової служби, облік бланків суворого обліку та керівних документів. Документи фінансової служби. Фінансовий контроль. Суб'єкти фінансового контролю. Відповідальність за бюджетні правопорушення. Внутрішній фінансовий контроль. Інвентаризації військового майна, грошових коштів, розрахунків та інших статей балансу.

Особливості фінансового господарства кораблів Військово-Морських Сил Збройних Сил України. Особливості фінансового господарства військової частини, яка входить до складу українських миротворчих контингентів.

Грошове забезпечення військовослужбовців. Види грошового забезпечення та їх характеристика. Правила виплати окладів за посадами особам офіцерського складу, солдатам, сержантам і старшинам, які комплектуються військовослужбовцями за контрактом, військовослужбовцям строкової служби. Правила виплати окладів за військові звання військовослужбовцям. Правила виплати окладів грошового утримання військовослужбовцям за частим часового виконання обов'язків за посадою, у



зв'язку з переходом військової частини на новий штат, за періоди знаходження у розпорядженні, за час хвороби, усуненим від посад, тим, які перебувають під арештом та в дисциплінарних частинах, у разі смерті (загибелі ) військовослужбовця.

Правила виплати надбавки за вислугу років. Розміри надбавки. Періоди військової служби, які зараховуються для виплати надбавки за вислугу років у календарному порядку. Періоди військової служби, які зараховуються для виплати надбавки за вислугу років у пільговому порядку. Порядок розрахунку вислуги. Правила і розміри виплат: надбавки за особливі умови служби військовослужбовцям, надбавки за роботу з особовим складом, винагороди за класну кваліфікацію, доплати за вчене звання і науковий ступінь, 50% надбавки за виконання особливо важливих завдань, надбавки за роботу з таємними документами.

Правила і норми виплати: винагороди за стрибки з парашутом, одноразової допомоги на початкове обзаведення, грошової допомоги на оздоровлення, грошової допомоги для вирішення соціально-побутових питань.

Умови та правила преміювання військовослужбовців.

Порядок здійснення розрахунків з військовослужбовцями при вибутті із військової частини і при прибутті до військової частини для подальшого проходження служби.

Правила виплати грошового забезпечення, грошової допомоги, надання відпусток військовослужбовцям у разі звільнення з військової служби.

Грошовий атестат генерала, офіцера, прапорщика та солдата (матроса), сержанта і старшини, які проходять службу за контрактом, порядок його оформлення.

Правила виплати: винагороди за тривалу безперервну службу, Порядок розрахунку витрат при відрядженні військовослужбовців. Правила нарахування підйомної допомоги на військовослужбовців та членів їх сімей.

Польові кошти, порядок їх нарахування і виплати.

Види утримань із грошового забезпечення військовослужбовців та порядок їх здійснення.

Заробітна плата працівників Збройних Сил України. Підстави для утримання робітників і службовців у військовій частині. Штат військової частини, його призначення. Використання його показників при нарахуванні заробітної плати. Система оплати праці у військовій частині. Трудовий договір, його роль і призначення. Колективний договір, його роль та призначення. Методика розрахунку заробітної плати при прийому на роботу, Документи, які необхідно представити при прийомі на роботу. Методика розрахунку заробітної плати при звільненні з роботи. Документи, які необхідно оформити при звільненні. Методика розрахунку заробітної плати та допомоги при хворобі. Методика розрахунку заробітної плати при чергових та додаткових відпустках.

Надбавки і доплати, які встановлюються працівникам у військовій частині, їх характеристика. Матеріальне заохочення працівників.

Види утримань із заробітної плати працівників та порядок їх здійснення.

### **2.2.27. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Організація радіоелектронної боротьби”**

Визначення, зміст, складові частини радіоелектронної боротьби. Мета і завдання РЕБ. Зміст та способи радіоелектронного подавлення, радіоелектронного захисту. Принципи радіоподавлення, їх стисла характеристика.

Характеристика елементів систем управління військами (силами) та зброєю як об'єктів РЕБ. Характеристика радіоелектронних засобів, як цілій РЕП. Принципи побудови радіоелектронних систем і засобів зв'язку, радіолокації, радіонавігації, управління зброєю.

Організація радіоподавлення. Зміст рішення командира роти на радіоподавлення. Зміст бойового наказу на організацію радіоподавлення. Бойові документи з організації радіоподавлення, їх зміст. Організація управління та взаємодії. Об'єкти радіоподавлення, цілі радіоперешкод. Ведення радіорозвідки і радіоподавлення в роті РЕБ зі складу окремого батальйону РЕБ ОК.

Призначення, основні характеристики і можливості станцій радіоперешкод засобам радіозв'язку, бортовим засобам радіолокації і радіонавігації літаків. Призначення, основні характеристики і можливості комплексів управління.

### **2.2.28. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Організація фізичної підготовки і спорту у військах (силах)”**

Законодавчі акти, що регламентують організацію фізичної підготовки у Збройних силах, інших структурах сектору безпеки і оборони. Визначення поняття і загальні ознаки системи фізичної підготовки військ. Структура і функції системи фізичної підготовки військ. Мета та завдання фізичної підготовки військовослужбовців. Сутність спеціальної спрямованості фізичної підготовки. Планування, підготовка керівників, контроль, облік та забезпечення фізичної підготовки в військових частинах.

Загальні та спеціальні фізичні якості. Завдання загальної фізичної підготовки. Завдання спеціальної фізичної підготовки. Військово-прикладні навички. Методика розвитку загальних та спеціальних фізичних якостей. Основні засоби розвитку загальних та спеціальних фізичних якостей. Методи проведення навчально-тренувальних занять. Щільність занять та навантаження. Особливості розвитку загальних та спеціальних фізичних якостей під час проведення різних форм фізичної підготовки.

Спрямованість і особливості проведення основних та додаткових форм фізичної підготовки у військових частинах. Форми, спрямованість та психолого-педагогічні аспекти фізичної підготовки військовослужбовців та

військовослужбовців-жінок військових частин. Особливості організації та проведення фізичної підготовки у різних видах Збройних Сил України.

### **2.3. Програма фахових випробувань для кандидатів на навчання за спеціальністю “011 Освітні, педагогічні науки”**

#### **2.3.1. Для кандидатів на навчання за спеціалізацією – “Педагогіка вищої військової школи”**

Предмет і завдання військової педагогіки як науки, її місце в системі педагогічних наук. Історичні витoki військово-педагогічної думки. Військове виховання в період Київської Русі. Козацька система виховання і навчання.

Завдання військової педагогіки на сучасному етапі розвитку ЗС України.

Використання бойового досвіду у підготовці військових фахівців. Розвиток військової педагогіки в провідних країнах світу. Загальні риси тенденції розвитку військової педагогіки в умовах змін, що відбуваються у воєнній сфері України та провідних країн світу. Шляхи співробітництва Міністерства оборони України з НАТО у галузі військової освіти.

Мета та завдання освітньої діяльності вищих військових навчальних закладів (далі – ВВНЗ). Зміст освітньої діяльності ВВНЗ. Зміст вищої освіти військових фахівців. Основи організації навчальної, виховної, методичної роботи, наукової, науково-технічної діяльності та інноваційної діяльності у ВВНЗ. Вимоги керівних документів щодо здійснення освітньої діяльності у ВВНЗ. Теоретико-методичні основи освітнього процесу у ВВНЗ. Освітній процес у ВВНЗ. Принципи навчання курсантів (слухачів). Організаційні форми навчання. Види навчальних занять. Методи навчання курсантів (слухачів). Засоби навчання курсантів (слухачів). Сучасні технології навчання у вищій військовій школі. Вимоги до рівня і якості знань, навичок, умінь курсантів (слухачів). Моніторинг результатів навчально-пізнавальної діяльності курсантів (слухачів).

Закономірності виховного процесу у ВВНЗ. Вимоги керівних документів до виховного процесу у ВВНЗ. Виховання курсантів (слухачів) на героїчних прикладах антитерористичної операції.

Принципи виховання курсантів (слухачів). Зміст виховання курсантів (слухачів). Форми, методи та засоби виховання курсантів (слухачів).

Зміст педагогічної майстерності викладача. Педагогічна техніка як елемент педагогічної майстерності викладача. Зміст педагогічної взаємодії. Педагогічний такт.

Методична майстерність науково-педагогічного працівника. Усне мовлення як складова педагогічної майстерності. Методика підготовки та проведення науково-педагогічним працівником різних форм педагогічного спілкування.

### **3. Програми екзамену з іноземної мови для кандидатів на навчання на оперативно-стратегічному та оперативно-тактичному рівнях підготовки**

#### **3.1. Програма екзамену з іноземної мови для кандидатів на навчання на оперативно-стратегічному рівні підготовки**

Вступний іспит з іноземної мови проводиться у формі лексико-граматичного тесту (англійською, німецькою або французькою мовою).

Завдання тесту складені з урахуванням стандартів вищої військової освіти та обсягу навчальних програм вищих військових навчальних закладів України попереднього рівня підготовки.

Тестові завдання перевіряють правильність вживання типових граматичних структур і синтаксичних конструкцій, а саме:

- іменників (розуміння значення, тип, рід, число, відмінок);
- дієслів (розуміння значення, видо-часові форми, наказовий спосіб, неособові форми (сміслові, допоміжні, модальні));
- займенників (особові, вказівні, присвійні, зворотні, відносні, неозначені, питальні);
- прикметників (ступені порівняння);
- прислівників;
- прийменників (місця, часу, напрямку руху);
- числівників (кількісні та порядкові числівники, дробові числа, дати);
- прийменникових зворотів;
- структури речення (розповідного, заперечного, запитального) тощо.

#### **3.2. Програма екзамену з іноземної мови для кандидатів на навчання на оперативно-тактичному рівні підготовки**

Вступний іспит з іноземної мови проводиться у формі лексико-граматичного тесту (англійською, німецькою або французькою мовою).

Завдання тесту складені з урахуванням стандартів вищої військової освіти та обсягу навчальних програм вищих військових навчальних закладів України попереднього рівня підготовки.

Тестові завдання перевіряють правильність вживання типових граматичних структур і синтаксичних конструкцій, а саме:

- іменників (розуміння значення, тип, рід, число, відмінок);
- дієслів (розуміння значення, видо-часові форми, наказовий спосіб, не особові форми (сміслові, допоміжні, модальні));
- займенників (особові, вказівні, присвійні, зворотні, відносні, неозначені, питальні);
- прикметників (ступені порівняння);
- прислівників;
- прийменників (місця, часу, напрямку руху);
- числівників (кількісні та порядкові числівники, дробові числа, дати);
- прийменникових зворотів;
- структури речення (розповідного, заперечного, запитального) тощо.